ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާ

٧ ذُوالقَعِدَة ١٤٤٦

5 މޭ 2025

(ހޯމަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:01

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 11:56

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ)

2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާ

5 މާޗް 2025 (ބުދަ ދުވަސް)

---

1. ޙަމްދު ޞަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޟިރީ އިއުލާން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިއަދަކީ 5 މާޗް 2025 ވީ ބުދަ ދުވަސް. 1446 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުން 7 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ބޮޑުން ނަހަމަން 14 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިރީނދާ މި ދިޔަ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 36 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި ތިއްބެވީ 7 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ބަލިވީ ދަތުރުފަތުރުގައި އުޅުއްވާތީ 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

{3.1}- އެޖެންޑާ ނަންބަރު އޖ/26/1/2025.

5. ސުވާލު

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

{5.1}- ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިރުޝާދު، މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން ޑރ. އިސްމާއީލް ޝަފީޢުއާ ކުރައްވާ ސުވާލު. މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން، ޑރ. އިސްމާއީލް ޝަފީޢުއަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ސުވާލުކުރެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިރުޝާދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. 2024 ވަނަ އަހަރު ފާސްކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ވ. ކެޔޮދޫ ސްކޫލުގައި 4 ބުރީގެ އިމާރާތާއި ސްކޫލުގެ ވަށާފާރު ޤާއިމުކުރުމަށް ފައިސާ ހިމަނާފައިވެއެވެ. މި ދެކަން އަހަރު ނިމިގެންދިޔައިރު ވެސް ޖަހާފައި އޮތް މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ނުފެށެނީ ކީއްވެތޯ؟ އަދި މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރ ޖަވާބުދެއްވުމަށް 7 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތުއެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީޢު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم. الحمد لله، والصّلاة والسّلام على رسول الله. އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގައި މިއަދު ބޭފުޅުން ކުރައްވާ މަސައްކަތަށްޓަކައި. ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، ވިދާޅުވެލެއްވިގޮތަށް 4 ބުރީގެ އިމާރާތަކީ ވ. ކެޔޮދޫ ދާއިރާގައި 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވަނީ ހިމެނިފައި. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ކުރިއަށް ފެށޭ ޖެހުނީ ނޫން. 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ފެށު ވަނީ ހިމެނިފައި. މިއީ 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ޖުމްލަ 1.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިމެނިފައިވާ. އަދި 2024 ވަނަ އަހަރުގައި 2.019 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިމެނިފައިވާ. މި ޕްރޮޖެކްޓަކީ ޖުމްލަ 20 މިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ ހަރަދުވާ ޕްރޮޖެކްޓެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ކޮންމެހެން ކުރީން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް އެއްކަލަ ދަންނަވައިލާކަށް ނޫން. ކަން ހިނގާފައިވާގޮތަކީ 2023 ވަނަ އަހަރުގައި މި ޕްރޮޖެކްޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަޖެޓުގައި ފެށި ހިމެނިފައިވަނީ އޮތުމުން ޕްރޮޖެކްޓުން ބޭނުންވާ 15% ފައިސާ ނުލިބުނީ. އެހެންވީމާ، 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ވެސް ޕްރޮޖެކްޓް

އޮވޭޝަންކުރުވި ދިރާގާއި. އަދި 2024 ވަނަ އަހަރުގައި ބަޖެޓަށް ފައިސާ ލުވުޝްއިރުގައި ވެސް 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވެސް ފައިސާ ހިމެނިފައެއް ނެތް، ބިޑެއް ހުލުވައިލެވިގެން ކޮންޓްރެކްޓެއް ހަވާލުކޮށްގެން، އެ ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ދޭންވާ 15% ފައިސާ ބަޖެޓުގައި ވެސް ނުހުއް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ފެށިފައިވުމާ އެކުގައި ނަގުދުގައި ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ނުފެށިގެން. މިގޮތުން 15% ނުހިމެނިފައި އެއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓެއް މި ދިޔަ އަހަރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނުހިމަނަން. ނުފެށުނު ބަޖެޓުގައި. އެކަމުގެ މައިން ޕްރޮޖެކްޓް ބަޖެޓުގައި ހުއްޓުވައިލެވި. ސަބަބަކީ ކުރިން މި ފުންނުރި 15% އަދާވާ ފައިސާ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި ނެތީން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ނަންގަނޑުވަން ބޭނުން މި ފުރުސަތުގައި ހުއްޓުވައިލާ ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކާއި، އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒުގެ ވަޢުދުފުރިހަމަކުރުން އެކި ރަށްރަށުގައި ފެށިގަތަން އަޅުގަނޑުމެން ރާވައިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ތެރޭގައި މި ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު ހިފެހެއްޓިފައިވާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ނަންގަނޑުވަން. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މިނިސްޓަރ އެ ދެއްވި ޖަވާބާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މިނިސްޓަރާ ކުރެއްވި ސުވާލާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 85 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން. އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ޖުމުލަ 30 މިނެޓު. އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 45 ސިކުންތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި މިނިސްޓަރު ޖަވާބުދެއްވުމަށް 2 މިނެޓު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 85 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ސުވާލުކުރެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދަށް.

ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ އިތުރު ސުވާލެއް އެބައޮތް. ވ. ކުޅުދުއްފުށީ ސްކޫލް ކަރަންޓު ވިއުގަ ޓީޗަރ-ޑްރޯއަރު ބަދަލުކުރެވޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ މިހާރު ބޭނުންކުރާ ކަރަންޓު ދަރަނިކުރުން ދަރިވަރުންނަށް ކިޔަވައިދިނުމަށްވެސް ނުރަސް ދަތިވެފައި. އަދި 2007 ވަނަ އަހަރު ރަޖިސްޓަރ ސްކޫލް ބަންދުކުރުމާ ގުޅިގެން ކުޅުދުއްފުށީއަށް ރަޖިސްޓަރ ސްކޫލް ބަލައިގަތް ދަރިވަރުންތަކާއި ހިނގަމުން ބަދަލުފުރަވައިލާތީ، އެ ކުރިންނަށް ދަރިއަދުވަރުން މިނިސްޓްރީން އެބަ

ޓޯކަން އެއްވެސް އެހީއެއް، ފައިސާގެ އެހީއެއް ނުވަތަ ހުރުމުގެ ދަނާގާފައް ވިޔަސް އެކަހަލަ އެއްޗެއް އެބުރުގެ ވިސްނުން އެބަ ގެންގުޅުއްވަނީތޯ ތިޔަ މިނިސްޓްރީން؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ކަރަންޓު ވިއުގަ މައްސަލަ ބަދަލުގައި ވެސް ދިމާވެފައިވަނީ އެންމެ ގަދަކަން ނޫން. ސްކޫލްތަކަށް، ވަރަށް ގިނަ ސްކޫލްތަކަށް 30 އަހަރު، 20 އަހަރު، 40 އަހަރުވަމުން މިދާނު އެ ދަނީ. ވަރަށް މުސްކުޅި ކަރަންޓު ވިއުގަތަކެއް ހުރީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮންމެ ސްކޫލު ޖެނެރޭޓަރުގެ ތަރައީން ވެސް އަދި އެ ޖެނެރޭޓަރ ނުލައި ވެސް ވަރަށް ގިނަ ކިލާސްރޫމްތަކުގައި އޭ.ސީ ހުރުމުގެ ކަންތައްތައް އެބަ ހުއްޓޭ. އަޅުގަނޑުމެންވަނީ، މި ކޮންމެ ސްކޫލު ޖެނެރޭޓަރ ގެނެސް އޭ.ސީ ދުވަގެ ކަންތައްތައް ތަންކޮޅެއް ބަދަލު ސްޕޭސްގައި ކުރިއަށްދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރަގަލުކުރެވުން އެއް ކަމަކީ، ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ސްކޫލްތަކުގެ ކަރަންޓު ވިއުގަ އަޕްގްރޭޑްކުރަންޖެހޭ ކަން. އަޅުގަނޑުމެން ޖެނެރޭޓަރުވެސް ކުރީ ސްކޫލްގެ ޖެނެރޭޓަރ އަޅުގަނޑުމެން ޗެކްއަޕްކުރުމުން ވަރަކަށް އޭ.ސީ ދަމުންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ އަޕްގްރޭޑްކުރުމުގެ މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްގެންދަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ކިޔަވައިދިނުމަށް ދަތިވާފަދަ ގޮތަކަށް، ކިޔަވައިދިނުމަށް ބުރަވާ ފޯރާ ގޮތަކަށް ސްކޫލްތަކުގައި ކަރަންޓު ހިނގާކަމުގައިވާނަމަ ނަމަ ޚާއްސަ އިސްކަންދީގެން އެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީން ދަނީ ބަޖެޓުކުރަމުން. އެގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެން މި. އަދިވެސް، އަޅުގަނޑު ރަނގަޅުވަރަ ފެންވަރުގައި ކަރަންޓު މައްސަލަތަކުން ދިމާވާ ކަމުގައި ވެސް އެ މައްސަލަތައް ޖެހިލުމެއް ނެތި ވާނީ ފާހަގަކޮށްލަންކަން މަޖިލީހުގައި ބަޖެޓުކޮށްގެން ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މަޖިލީހަށް ބޭނުން ދަންނަވަން. ދެން އާދޭ ހިދުމަތްތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޕްރިންސިޕަލުންނާއި ނުވަތަ މި ޖުމްލަ ބަޔާއި ދިނުން. އެއީ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ މެނޭޖްމަންޓުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިފައިވާ ކަމެއް ނޫން. މިސާލަކަށް މާލެއަށް ވެސް ކޮންމެ އަހަރު އާދޭ 8 ސަރުކާރުގެ ދަރިވަރުން. އެކަމަކު އަރަބިކް ސްކޫލްތަކުން ވެސް ދަރިވަރުން އެބަ ހިފަހައްޓާ. ރަށްރަށުގެ ފެށިގެން ސްކޫލްތަކުގައި އެބަ އޮތް އަރަބިކް ސްކޫލްތަކުގެ ދަރިވަރުން ކިޔަވާ ކަރިކިއުލަމްގެ އަޅުގަނޑުމެން. އެކަމަކު މިގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވާން ޕްރިންސިޕަލުންގެ ސަރުކާރުގެ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގައި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙަވާލުގައި ހުންނަ. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތާއީދުކުރަން ކުރި ވަރަށް، އެ ވަރަށް އެހެން ވަރަށްވަރަށް މިހެން ހިތަދޭގޮތުގައި ޕްރޮފެޝަނަލް ކުރިއެރުމާއި ވިސްނުން ބަދަލުވުމާއި ޖާގަދޭގޮތަށް ކުރިއެރުވުމަށް ކޮށްދެވިދާނެ ކަމަށް

އަރިހަށް ސަޕްލިމެންޓަރީ މީހުން ބަދަލުވުމަށް ތަރި ފުރުޞަތުތަކުގައި މިބޭނުންވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ގަބޫލުކުރަނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމަށް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މުޙްތަރަމް ވަޒީރު. ހުޅުމާލޭ ފޭސް-2 އިން މާލެއަށް އަދިވެސް ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް ދަރިވަރުން ކިޔަވަން އަންނަކަން މިވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައި. މިކަމަށް ހައްލެއް ހޯދައިދެއްވާނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާ ސުވާލަށް ޖަވާބެއް ދެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ހަމަ އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑު މަޖިލީހަށް، މި ދިޔަ މަޖިލީހުގެ ދައުރުގައި އައުއިރުގައި ހަމަ މެންބަރަކު މި ސުވާލުކުރެއްވި. އަދި ވަރަށް ގިނަ ފޯރަމްތަކުން ވެސް މި ސުވާލުކުރައްވާ ބައްދަލުވުންތަކުގައި. އަޅުގަނޑު ނަންގަނވަން ބޭނުންވޭ، އަރިހަށް ޔުނިވަރސިޓީގެ ތުރާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑު މި އިސްކޫލަށް މި ދެވޭ ފުރުޞަތު އަގާ. ފުރުޞަތު އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން ދިރާސާކުރުމުގައި ޕްރޮފެސަރުން ހުރުމަކީވެސް ބޭނުންވާ އިމާރާތްތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަނީ އެބަޖެހޭ ހަރުދަނާ ބަދަލުތަކެއް. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވޭ، 7000 ކުދިންގެ ހިއާ ކުދިންނާ ނިމިގެންދާއިރުގައި ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވީ ފާއިތުވެދިޔަ 5 ވަރަކަށް އަހަރު ދިޔައީ. އެ 5 އަހަރު ތެރޭގައި ވެސް އެކަށީގެންވާ ސްކޫލު ބިނާކޮށްފައެއް އެ ސަރަހައްދުގައި ގާއިމެއް ނުކުރެވުނު. އެންމެ ސްކޫލެއް، ބަޖެޓުއިދިން ސްކޫލު ބިނާކުރެވިގެންދިޔައީ. ބަޖެޓުއިދިން އެއް ޝިފްޓަށް ހިނގަމުން އަންނަނިކޮށް، އަޅުގަނޑު ނިންމީ އެގޮތް ހުއްޓާ ދަރިވަރުންނަށް ކޮންމެ ދުވަހަކު ބްރިޖު ހުރަސްކޮށް އަންނަމުންދާތީވެ، އެ ތަކުލީފު ކުޑަކުރުމަށް ބަދަލު ބަޖެޓުއިދިން ދެ ޝިފްޓަށް ބަދަލުކުރުމަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓެއް ސްކޫލްއެއް ބިނާކުރުން. ދެވަނަ ފޭސްގައި ހިއާ

ފުލުހުގެ ކައިރީގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބިނާކުރަމުންދާ ސްކޫލު، އިތުރުކުރެއްވިއްޔާމު 54 ކްލާސްރޫމުގެ ސްކޫލު މި އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުގެ ނިޔަލަށް ނިމިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ އެ ސްކޫލު ނިމުމާ އެކުގައި ފުރުޞަތަކަށް ބޭޒް ބައެއްގެ އިތުރުކުރެއްވިއްޔާމު ތިބޭގެންނާން ކަމަށް. ޖުމުލަ ބައެއްގެ ނޫން. އަދި ހަމަ އެހާއެކުގައި ތަރައްޤީ ވިދާޅުވެފައިވާގޮތަށް މި އަހަރު ބަޖެޓުގައި އިމާރާތް ދޭ ސްކޫލުގެ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރި ފައިބަރާމުން. އެއީ ފޭސް-2ގައި އެއް ސްކޫލާއި ފޭސް-1ގެ އެއް ސްކޫލު. ފޭސް-1އަށް ބަޖެޓުގައި ހުށަހަޅައިގެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސިޓީތަށް، ޗެކުތަށް، އެޕްލައި ބަޖެޓްސަޕޯޓް ކައުންސިލް ސްކޫލުތައް ނަމޫނާގެ އުސްކުރުމަށް މިހާރު ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރިއަށް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، ހުޅުމާލޭގައި ޑޮކްޓަރުންނަށް އެބަހުރި. އެ ޑޮކްޓަރުންނަށް ބައްޕަކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އިސްކަންދީގެން އެއް ކަންތައް. މި ސްކޫލު އިތުރުކުރެއްވިއްޔާމު މި އަހަރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެށޭނެ އަދި އިމުކުރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ މަކުނުދޫ ސްކޫލުގެ ވަގުތީ ބަނދުގެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ކޮން ދުވަހަކުން ފެށިގެންނޯތޯ؟ ނޫނިއްޔާ ސްކޫލުގެ 4 ކްލާސްރޫމުގެ މަސައްކަތް، އަދި މަސައްކަތް ފެށިގެންނާނީ ކިހާއިރަކުތޯ؟ މަކުނުދޫ ސްކޫލުގެ މަސްޓަރޕްލޭން ހެދުން ނިންމައި ތަރައްޤީކުރަނީ ކިހިނެއް ކިހާއިރަކުތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ނަންގަނޑުވަން ބޭނުންވޭ، ވިދާޅުވި 3 ބައިގެ މަސައްކަތް ވެސް އިތުރުކުރެއްވިއްޔާމު ކުރިއަށް އޮތީ. މިއާއްމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމެއް އެބަ އޮތް. މި ސްކޫލުތަކުގެ، ކުރިން މި ދަނޑުވެރިން ބަޔަކު ފެށި 63 ސްކޫލު ދޫކޮށް ހުރިހާ ސްކޫލުތައް މިހާރު މިވަނީ އެއް ޝިފްޓަށް ބަދަލުކުރެވިފައި. މާނައަކީ ނޫން އެ އެއް ޝިފްޓަށް ހިނގާ ސްކޫލުތަކުގައި ވެސް ހުރި އެންމެ އެކަށީގެންވާ އެންމެ

ރަނގަޅު އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެ އެއް ސުވާލަކީ ހިނގަމުން އަންނަ ތަންތަނުގައި ފެށި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަޕްގްރޭޑްކުރަން އެބަޖެހޭ. ކޯސްޓްގާޑުތައް އިމްޕްރޫވްކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ހަމަ މަލްޓިޕަރޕަސް ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިޔަސްވެ އަދި ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވާ ޓްރޭނިންގތައް ކުރުމުގައި ވިޔަސްވެ އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަންދޭ ދަރުސްވެރިން. ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަވާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ޓްރޭނިންގއެއް ނުހޯދޭ، ޓްރޭނިންގއެއް ނުހޯދޭ، އެކަށީގެންވާ އައި.ސީ.ޔޫ ވެންޓިލޭޓަރ ގައިޑްލައިންތަކެއް ނުހޯދޭ. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ބޮޑު ޕޮލިސީއެއް މަލްޓިޕަރޕަސް ހޮސްޕިޓަލަކަށް ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ ބެލެނިވެރިޔާ ބަލަހައްޓަން. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލަކީ ކޮބައިތޯ ދަރިވަރުންނާ މެދު ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކަށް މަލްޓިޕަރޕަސް ޓްރޭނިންގ ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު. ޓްރޭނިންގ ދެނީ ކޮން ގޮތަކަށް. ވާނީ ވަޒީރުގައި ފުރުޞަތެއް އަދި ކޮން ގޮތަކަށްތޯ ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި، ބޭނުންވާ ބެލެނިވެރިޔާ، ކިޔަވައިދޭ ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނަށް ޓްރޭނިންގ ދިނުމުގެ ކަންތައްތަކާ މަލްޓިޕަރޕަސް ޓްރޭނިންގ ދިނުމާ ކަމުގައި. ހަމަ އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބެލެހެއްޓުމާ، މެޑިކަލް ބެލެނިވެރިޔާގެ ބެލެހެއްޓުމާ އަދި ޓްރޭނިންގގެ ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅިގެން ކިޔަވައިދޭ ބަލަހައްޓާ ކަމުގައިވެސް ހަމަ. އެހެންވީމާ، ޕްރޮޓޮކޯލްތައް މިހާތަނަށް އެކުލަވާ އެއް ތަރުތީބުކުރެވިފައި ވަރަށް ދުރަށް ކަމެއް.
އެހެންނަމަވެސް، ކޮމިޔުނިޓީގެ ވަރަށް ބޮޑު ޕްރޮގްރާމެއް ހަމަ މިއަދު ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ފާހަގަ މި ކުރީ.

<u>ރިޕޯސަލް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިރަށް.

<u>ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، 2012 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ވައިކަރަދޫ ސްކޫލު 12 ކްލާސްރޫމު 2021ގައި މަސައްކަތް ފެށި، މިހާރު ރަނގަޅަށް ސިމެންތި ޖަހައި ހުއްޓިފައިވަނީ. މި މަސައްކަތް މިހާރު ހުއްޓިފައިވާތީ ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވެއްޖެ. މަސައްކަތް އަލުން ފެށޭނީ ކޮންދުވަހަކުތޯ؟ ނިންމަވައިދޭ ސްކޫލުގެ އެ އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮން ދުވަހަކުންތޯ؟ ކުރިން މަލްޓިޕަރޕަސް ހޯލް މަސައްކަތް، އަދި މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮން ދުވަހަކުންތޯ؟ ސްކޫލުތަކުގެ، ރާއްޖޭގެ ސްކޫލުތަކުގެ އެއަރކޮންޑިޝަނުގެ މަސައްކަތް މިހާރު އޮތީ ކިހާ ސްޓޭޖެއްގައިތޯ؟ އަދި 4 ވަނަ ސްކޫލަކީ ވަނިކޮށް ފާހަގަކުރެވިފައި ވަރަށް ކުރިން ޖަވާބުދާރީވާ ވަޒީރުގެ ބޮޑުގައި. ކުންފުނިގައި މަސައްކަތެއް ހުރީތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް އަރުވަނީ ފުރުޞަތުއަރުވަން ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޖުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަސްލު ތިޔަ ސުވާލުން ޖަހައްޗަނަސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދުވަހަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގާތުގައި ނެތް. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ކިޔައިދޭތޯ އަނގައިދޭތޯ އަޅުގަނޑު ފާސް ޖަވާބުދީ ނުވަތަ ކަމެއް. އާދެ! އިނގޭތޯ. އާދެ! އަޅުގަނޑު ކިޔައިދެންތޯ؟ އާދެ!

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޑުމަޑުކަން، އަޑުމަޑުކޮށްދެއްވުން އެދެން މަޖިލިސްގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް. ވަޒީރު ޖަވާބުދެއްވަވަން ފުރުޞަތުދެއްވާ! ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ކަންތައް އަޑުއައްސަވަމުން ހަނިހިމޭނުން ޖަލްސާގެ ކަންކަމުގައި ތިއްބަވަން ހަމަ ތާކީދުކުރަން ދަންނަވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޖުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އަޅުގަނޑު ފަށްޓާނީ އެންމެ ފުރަތަމަ މި ކޫލް ސްކޫލް ޕްރޮޖެކްޓާ ބެހޭ ގޮތުން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާތްގަނޑަކަށް 3740 ކްލާސްރޫމުގައި ދަރިވަރުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުން މި ދަނީ. މީގެތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު 802 އޭ.ސީ 401 ކްލާސްރޫމުގައި ހަރުކުރުމުގެ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މި ކުރަނީ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި ބަޖެޓުން އޭ.ސީތައް ސަޕްލައިކުރަން ފެށުނުވަން. އަޅުގަނޑުމެން އަސްލު ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މި ދިޔަ ޖެނުއަރީގެ ތެރޭގައި މި ޕްރޮޖެކްޓް އިޢުލާންކުރިއިރުގައި 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޕްރޮޖެކްޓް ނިންމަން. އެހެންނަމަވެސް، ސްކޫލްތަކުން، ދަރިވަރުން، ބެލެނިވެރިން މި ޕްރޮޖެކްޓަށް އުފުލިފައިވާ ޝައުގުވެރިކަމާއި އަދި މި ކަމަށް އެދިލުން އަވަސްކުރުމުގެ ސަބަބުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަނީ މި ޕްރޮޖެކްޓް މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ނިންމުމަށް އިރުޝާދު ދެއްވާފައި. މި އަހަރު ނިމުމުގެ ކުރިން އިންސްޓޯލްކުރުމާއި ދަރިވަރުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުން ސްކޫލްތަކުގައި ތިބޭ ހުރިހާ ކްލާސްރޫމެއް އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޓޯލްކުރުމާއި އޭ.ސީކޮށް ނިންމާނަން. ދެން އޭގެ ވައިޔަރިންގު ދާއިރާގައި އެއް ޕްރޮޖެކްޓް ތަންކޮޅެއް ލަސްވެފައި ދިޔައީ. ކުރިން އެ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓަރު އެކަށީގެންވާފަދަ މަސައްކަތެއް ނުކުރި. ނުކުރިމާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ޕްރޮޖެކްޓް އެ ފަރާތުން ވަކިކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު

ޕްރޮޖެކްޓްތަކާ ސްޕީޑްއަޅުވާލުމަށް މި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ފުނަދޫ ކޯޕަރޭޝަނަށް ހަވާލުކޮށްދެއްވައި މި ވަނީ. ދެން ކުރިއަށްދާނެ ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ކުރިއަށް އޮތީ. އަދި ހަމަ އެހެން ސުކޫލުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ނެކްސްޓިއަރ ސުކޫލުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ ކުރިއަށްގެންދަނީ ގަވަރންމަންޓް ހަމަޖެއްސާފައި. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށް މި އަރަނީ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވެސް ކަންބޮޑުވުން އޮންނާނީ ދާއިރާގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ލަސްވާކަމުގައި ވަނީނަމަ. އަޅުގަނޑު ހިތުން އެއީ އެންމެން ވެސް ޖަވާބުދާރީވާ ޕްރޮޖެކްޓް ލަސްވުމެއް ނުވާ ގޮތަށް ބަޖެޓުގައި ވަކިން ފިނޭންސުވެ ބޭނުންވާ ފައިސާ ދިނުން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝައުގުވެރިވެސް 200 މިލިއަން ދިރާގުގެ ބޮންޑުވެސް އަލަށް ވިއްކާލިއިރު. މިއިއަރާފުގެ ކިބައި ފުރިހަމަ ފައިސާ ހުރި ނަމަ. ދިރާސާކުރެވިފަ ޑަބްލިއުއޭޓީ ވީ ޓެކްނިކަލް، ވަކި ސަރުކާރުތައް ގޮސްފައި އެނގުމަށް ކޮންފިޔުޝަނަކީ ފައިސާދޭގޮތުން ވަނީ މަސައްކަތްކުރަނީ ދާއިރާތަކުގެ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެޕްރޫވަލް މިނިސްޓްރީން ލި ބޯޓުރުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ނިޔާވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން 17 މިލިއަން ރުފިޔާ ނުލިން އެދެން ހުރިހާ ފައިސާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ މިހާރު ދައްކައި ހަމަޖައްސާފައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސަށް.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޙްތަރަމް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ނ. ޖާޒި ސުކޫލުގެ މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލު އިމާރާތް ކޮންސްޓްރަކްޝަނުގައި ފެށޭނީ؟ އަދި ނ. ޖާޒީގެ ބޭސް އިމާރާތް، މިހާރު ވެސް ދިރިވެރުންނަށް ކާމިޔާބުވެފައިވާ ބޭސް އިމާރާތް ވަކިން ބޭނުންކުރަމުންދާ މިސްރާބުގެއިގެ ޑްރެއިނޭޖުގައި މަޝްރޫޢުތަކާއި ދިރާގުގެ އިޝްތިހާރު ގޮތަށް ކޮބައިތޯ؟ ނ. ވެލިދޫ ސުކޫލު އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވަކިން ސާފުކޮށް ދެންނެވީ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިދާދިވެ ނ. ވެލިދޫ ސުކޫލު މި ސުކޫލުގެ މަސައްކަތު ވެސް ނުފަށައެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ތަނުން ގެންނަން ޖެހޭ އިންޖިނިއަރިންގް ސްޓްރަކްޗަރ ބަދަލު ގެނެސްދިނުމަށް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ؟ އިތުރު ކޮލިޓީ ސްޓޫޑެންޓުން މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލާ ކޮންސްޓްރަކްޝަނު ފެށޭނީ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާޢީލް ޝަފީޢު ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

ނ. ވެލިދޫ ސްކޫލު އާއި ނ. އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގައި ކްލަސްޓާ ޕްރިންސިޕަލް ޖިލިބޭ އެކުގައި ކުރެވޭ މަސައްކަތް ހަމަ ކުރިއަށް އެބަދޭ އިނގޭތޯ. އެ މަސައްކަތަކީ ހުއްޓިފައެއް ނޫން ވަނީއަޔާއެއް. ދެން ޑޯރި ސްކޫލަކީ 180 ވަރަކަށް ދަރިވަރުން ކިޔަވަމުންދާ އެއް ސެކްޝަނުގެ ސްކޫލެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތަކީ މި ކުރަމުން މިދަނީ އެކްސްޓާނަލް ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްރޮސެސްގެ ބަދަލުގައި ކޮންމެ ސްކޫލަކަށް ވެސް އެ ސްކޫލްއެއްގެ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮކިއުމަންޓް އެކުލަވާލައިގެން މަސައްކަތް ކުރުމަށް. ހަމަ އެގޮތުގެ މަތިން ހަމަ މި ވިލާތުގައި ރަށުގެ ސްކޫލުގެ މަސައްކަތް ވެސް ކުރިއަށްދާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން އިނގޭތޯ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދަށް.

<u>ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ކަމަދޫ، ކިހާދޫ، ދޮންފަނު ސްކޫލުގެ މައްސަލަ ވަރަށް ބޮޑު. ހާއްސަކޮށް ދޮންފަނު އަދި ކިހާދޫ ސްކޫލުގެ ޖާގައިގެ ދަތިކަން ވަރަށް ބޮޑުކަން ބޮޑުވެފައި. ރަށްރަށުގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުން އެބައުޅޭ. އަދި ލޮބުވެތި ރައްޔިތުން ނުކުތުގެ ސަބަބުން ދާން ވެސް ޖެހުނީ ދަރިވަރުން ދައްކަން ޖެސްޓްބަކާ އެއްކޮޅަށް ދަރިވަރުން ހަދައިދޭން. އެހެންނަމަވެސް، މި ކެންދޫ ދާއިރާއާ ދުރުބަރާގައި ހާއްސަ ސަރުކާރުގެ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ގެންގުޅުއްވަންވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ދާއިރާގެ ރަށްރަށާއި މި ސްކޫލްތަކުގެ ހާލަތު އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްއޮތުމުން ޕްރައިމަރީ ތަކުގައި ހުރިގޮތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުސަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާޢީލް ޝަފީޢު ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ހަމަ ވަރަށް ގިނައިން އެޖެންޑާތަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ގުޅުއްވައި އަދި ހަމަ ކަންތައްތައް ވާނުވާ ބަލައިލާ ބޮޑުވެގެން އެމް.ޑީ.ޕީއަކީ. އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މަޖުބޫރަން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމަ މަޖުބޫރަން ދަންނަވައިލެވޭނެ ހަމަ ފޯނު މި ނުކުތާ ވާހަކަ އަދި އެހެން ދާއިރާއެއްގެ މެންބަރަކު ވިދާޅުވިހެން އެއީ ސަބަބަ ވާހަކައެއް ނުހުންނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ، ދެންމެގެ ވާހަކައިގައި، އިއްތިޙާދު ފުލުސް އަޅުގަނޑާއި އެމް.ޑީ.ޕީއާ މަޝްވަރާކުރުމުން. އަދި އާދެ ކުރިން ފުލުސް ހަމަ މިދެ ހަފްތާއެއްގާ ދުވަސް ކުރިން ފުލުސް ވާހަކަ ދެކެވުން. އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަނުގައި މިހާރު ރިޕޯޓުއަދުބާކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ މަސައްކަތް ހުޅުއްގެ މަސައްކަތް. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވެސް އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ވެސް އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތު ބޮޑަށް ބޭނުންވަނީ ކޮމިޝަނަރު. އެހެންވީމާ، ކޮމިޝަނަރާ އެކުގައި ޕްރޮޖެކްޓް އިސްފަރާތްތަކާއެއްކޮށް ހޯދުމަކީ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން. ދެން އޭގެ ކަންތަށް ދާއިރާގައި މިހާރު ހިނގަމުންދާ ޕްރޮޖެކްޓްތަށް ގޮތުގެ ވާހަކަ އެ ވަނީ ނިމިފައި އިނގޭތޯ. ނިމިފައި އެއީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް. ކޮޓަރިލުފައި ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިން މި ދޫކުރިއިރު މަސައްކަތް ހުއްޓުންއަރާ ކަންތައްތަކާއިމެދު އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޓީ.ސީ.ސީއާ ހަވާލުކުރެވުނު ކުރިއަށްދާގޮތުގެ މައްސަލަ މިހާރު ވަނީ ނިންމާފައި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޙްތަރަމް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ކުޅުދުއްފުށީގެ 3 ސްޓޭޖު ބިލްޑިންގ، ޖަމާލުއްދީން އަދި ޓީ.އީ.ސީގެ 3 ސްޓޭޖުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް މިހާރު ވަނީ ގާތްގަނޑަކަށް ދިވެހިރައްޔިތުން ގާތްގަނޑަކަށް 7 އަހަރު ދުވަހުގެ ކުރީގައި. އެހެންނަމަވެސް، އެދިޔަ ބަޖެޓްގައި ނުލިބި އަދި މި ދިޔަ ސަރުކާރުން ވެސް އެ ކޮންޓްރެކްޓަރުންނަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުލިބި އެ މަސައްކަތައްގައި މާބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ނުލިބި. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، މި ޕްރޮޖެކްޓްތަށް އަލުން ފެށޭނީ، މި ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަލުން ފެށޭނީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން އޭގެ އިތުރުން ވެސް 3 ސްޓޭޖުގެ ޖާގައިގެ ދަރިވަރުން ބޭނުންކުރާނެ 2 މިސްކިތް ދަރިފަރިއަށް 3 ސްޓޭޖު ވެސް ކުރިއަށްދާނެ ޖާގައިގެ ދަރިވަރުން

ރައްދުކުރުމަށް އިތުރު ސުވާލު ޕްރޮޓޮކޯލްގައި ލިބޭނީ ކިހާވަރަކު؟ އަދި އޭގެ އިތުރުން ސަޕްލިމެންޓަރީގެ އިންޓަކަން
ގަވާއިދު 11، 12ގެ ކުރިންނަށް ބާރުއަޅާނެ ދަލީލެއް ވަރަށް ބޮޑު..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ރައީސް، ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ނޫން ހަމަ ފުރިހަމަކަމަކަށް ބޭނުން ޕްރޮޖެކްޓް ޗެއާފާއިވާނީ ހަމަ އެޑިޔުކޭޝަން ސެންޓަރުތަކާއި އަދި ޖާމިއާތަކުން ސުކޫލްތަކައި އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ އެ ޕްރޮޖެކްޓްބޭސް ބޭރުމީހުން ކޮންސަލްޓަންސް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންޓްރެކްޓަރާ އެކުގައި ދެކުނުން ވާހަކައިން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެސްޓޭޓެސްކޮށް ދެއްކި ޕްރޮޖެކްޓް ތިމަންނާ ހަމަ އެ ކޮންޓްރެކްޓް ފެށުމުން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމެއް. މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން ހަމަ އިއްތިފާގު އަށްޗާ ބަޔާނެއް ކުރިއަށް ގެންދަވާނީ. އަދި. އެގޮތް ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގެ ފުރާޒުގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު މިހާރު އެކުލަވާ ފޮނުވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ވޭ. އަދި ޖާމިޢާތަކުންނާ ސެކަންޑަރީ ހައިސްކޫލްމަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ހިނގަމުންދާކަމަށް. މިގެ އިތުރަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ފަންޑު ކޮށްދީގެ ބާރު ކުންފުނިތަކުގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރުމުގައި.

އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަމަ ބަޖެޓްކޮށް ކޮންޓްރެކްޓް ބޭނުންކުރާއި ފަސް ޕްރޮޖެކްޓްތައްގެން

އިމާރާތްކުރުމުގެ ކުރިއަށްދާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އެހެރަމިން ތިޔައަހަރަށް ކުރިމަތި ގެންދިޔައީވާ ބަރާބަރު، ރިސޯޓް ސްކޫލްޔުނިޓަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ވެސް އަމާޒުކުރިޔަގެން ގެންދިޔުން ބަރަޙަށް އެއީ. ރިސޯޓް ޖުމްލަތަށް ޔުނިވަސިޓީގެ ގޮތުގައި ދިރާވޭގެއްގަން އެއަން ކޮށްޓަކާއި އޭތި. ވަޒީރު ވަޙީދެން އިހުޝ ބޮޑުކޮށްގެން އެކަން ބަރަފުލުކުރައްވާގެ

ހިދުމަތަކީ ކޮބައިތޯ؟ އާދޭ ފައިދާއަކީ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ޗެލެންޖް ކައްދޫގެ އެންމެ ސުވާލެއް ވެސް ހިމެނިފައި އެބަ އޮތޯ؟ އަދި މިޕްލޭނަށް އެންމެ ގާބިލުއެއް ވެސް އެޖެހޭތް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހިތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލުގައި ޖަނަވަރީން ދިރާސީ އަހަރު ފެށުމުން އައި ބަދަލު ވާހަކައެއްކަމުގައި އެ ވިދާޅުވެފައި އޮތީ އާދެ އިރު އޮފީޝަލަން އެ ވާހަކަ، އެކަން އޮފީޝަލީ ބައްލަވައިލެއްވުމުގައި ވަކި ނަމަ އައީ ހަމަ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. އެހެންނަމަވެސް، ބޭނުން އައީ ވަކި މަޤްޞަދެއް ބޭނުމެއްގައި އޮއި ޕިރިޔަޑު ގޮތެއް ކަމަށް ނޫނީ ކުރުކުރާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އޮންނަން އިހުސާސްވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ވިދާޅުވެއްޖެއްޔާމު އަޅުގަނޑު ނަންގަވާފައި ބޭނުންވަނީ ނޫނޭ، މިއީ ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް ނޫން. ބައްލަވާ! ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޚާއްސަކޮށް އަހަރު ޖަނަވަރީ މަހުން މި ފެށިގެން. ޖޫންމަހުން ނުވަތަ ޖުލައިމަހުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ގޮއްސެވިއްޔާ، އޮގަސްޓްމަހުގައި ސުކޫލްތަކަށް ފަށަނީގައި އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައެއް ހިނގަނީ ކަނިނގަނުކަން. ސުކޫލް ފެންނަވާނެ 1 މަސްދުވަސް ނުވަތަސް، ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ސުކޫލުގެ ޓީޗަރުންގެ ވެސް ކުރިން، އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގައި ވެސް މަސައްކަތްކޮށްފިން. އަހަރުވެސް ފެށޭނެ މިނިސްޓްރީން އަންގާނެ ސުކޫލްތަކަށް ނޫނީ އަސްލުބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ބަޖެޓް ސަރުކާރުން 5000 ޓީޗަރުންނާއި ބޭރު އެއްކޮށް ނުގަންނައިއްޔާ، ހަރަދުނުކުރާނެ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު ވާ ކަމެއް ނޫން. މިއީ ގާތްގަނޑަކަށް މި ދިޔަ 15 ވަރަކަށް އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް މިއީ. ޚާއްސަކޮށް ސަރުކާރު ސްކޫލްތަކުގައި ދިވެހިންނަށް އެންމެ ބޭނުން ހިތްވަނީ ދޫކުރޭ މިނިސްޓްރީއަށް އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީ. މިނިސްޓްރީ އެ އެކަޑެމިކް ޔިއަރ ފެށިގެން އަދި ސުކޫލްތަކުގައި ރަނގަޅުކަން އެޖެންޑާތަކުން އަސާސީގޮތުގައި ބަޖެޓު ސަރުކާރުދުވަހެއް އެންމެއަހަރުގައި ވަކި ނަމަ، ވަރަށް ބޮޑު ގޮތެއްގެ މަސައްކަތް. ދެން ކަމަކީ ސުކޫލްތަކުގެ ހިންގުމަށްޓަކައި ދޫކުރަން މި ޖަނަވަރީ ހިސާބުގައި. ވަނަތަރެއިރުގައި އާ ބަޖެޓު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި ޓެކްސްއެއްޗެހި ހިސާބުކުރަން ނިމުނީ. ބަޖެޓު ޖެހިއްޖެއްޔާ މި ކޯހަށް އަހަރުގެ ފުރަތަމަގައި. ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގައި ވިއަސް މި ބަޖެޓު އެކަށައަޅުއްވައި ހަދައި، ސުކޫލްތަކުގެ ޕްރޮގްރާމް އޮންނަ ބަޖެޓާއި ސުކޫލްތަކަށް ބަދަލު، ރަނގަޅަށް މަސައްކަތްކުރެވޭ ގޮތަކަށް މި އަންނަނީ ގޮތްތަކަށް ފުރުޞަތުދީފައި ހަމަ ހަރަން ގޮއްސަ. އެހެންވީމާ، ސުކޫލްތަކުން ހިންގުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު ގޮތްޖެހުމުގެ ބަޖެޓުގައި

ވެސް މިގެ ސަބަބުން އެބަހާރު. ދެވަނަ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަ ބަދަލުން ރިސޯޓް މަސައްކަތްކުރައްވާ ބާޒާރުންނަކަށް، ދިވެހިންނަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ދަތިކަމެއް ނާންނާނެ. އެ ނާންނާނެގޮތަށް ޑޭޓަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަދަލު މި ގެންނަމުން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޢުދުވެރިޔާ ފުރުސަތުދަރާކަން ބޭނުން މި ޚިދުމަތުގެ މި ބާޒާރުންނާ އެކަމި މަސައްކަތްކުރައްވާ ބާޒާރެއް. ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑާ މި ވާހަކަ ދެންނެވި. އަޅުގަނޑު ދިން އެޝުއަރެންސަކީ، އަޅުގަނޑު ދިން އެޝުއަރެންސަކީ މި ބާޒާރުން ކަންބޮޑުވާވަރުގެ ކަމެއް ނޯންނާނެ، ޓޫރިޒަމްގެ ދަރިވަރުގެ ބާޒާރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަ ބަދަލުކުރުމުން ތަފާތެއް ނާންނާނެ، އެ ބާޒާރުންނަކަށް ދަތިކޮށް ނުވާނެ އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އާދޭ އައްޔޫ ފުރުޞަތު އިނގޭތޯ، އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ އަޅުގަނޑު ނަންގަތްކަން ބޭނުންވަނީ، އަޅުގަނޑަކަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ސިޔާސީ ހުރިހާ ސިޔާސަތުތަކާ ދިމާލަށް ވެސް ސިޔާސަތު ހިނގާ ސިޔާސީތަކުގައި ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި މިވަނީ ސިޔާސީ ސިޔާސަތު ހިނގާނެ ހާލަތުގައި ހުރިހާ ސިޔާސަތު ދިމާލަށް ވެސް ސިޔާސީތަކުގައި އެބަ ސިޔާސަތުތައް ހުރި ސިޔާސަތު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑު އަދި ހުރިހާ ކަންކަމުގައި ބޭނުންވާ ސިޔާސަތު ތަކާއި ހުރިހާ ސިޔާސީ ކަންކަމުގައި ކަމެއް ނުކުރެވި. އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރި މި ދަނީ އެ ކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ބަދަލުތަކާއި މަސައްކަތްކުރުން. މަޖިލިސްގެ ބޭފުޅުން ސިޔާސަތުތަކުގައި ބޭނުމެއް ސިޔާސަތަށް ހުރިހާ ކަމެއްގެ އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރި ބާޒާރު ނަމަ. ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާއީލަށް.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަޖިލީހާ ވަޒީރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިހަށް އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއާ ގުޅޭގޮތުން އެދުން. ވަޒީރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް ޝަފީޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފޫދު ސްކޫލުތަކުގެ، އެއީ ދެ ސެޝަނަށް ހިނގާ ސްކޫލެއް. އެކަން ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ބޭނު ސްކޫލެއް އެޅުމުގެ މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައީ. ޕްރޮޖެކްޓް ކުރެވޭކަން ލަސްވެއްޖެ. ލަސްވީ އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންސަލްޓަންޓް ގެނައި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން. ފުރަތަމަ ކޮންޓްރެކްޓް ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންސަލްޓަންޓް ގެނައި. ގާތްގަނޑަކަށް އިތުރު 10 ކްލާސްރޫމް އިތުރުކުރެވޭ މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންސަލްޓަންޓް ގެނައި ބަދަލުތައް. އެ ބަދަލާ ގުޅިގެން ގެންނަންޖެހުނު ކޮންޓްރެކްޓު ބަދަލުތަކާއި ވިޔަސް އަދި ބަޖެޓު ހުރިދަތިތަކުގައި ވިޔަސް މިޔާރު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް ސަރުކާރުގެ ހިންގުމުގައި އޮތް ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ބަލައި ދަންނަވަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާއީލް.

<u>ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާއީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ވަޒީރު އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން، ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ނިމިދިޔަ 5 އަހަރުގެ ވެރިކަމުގައި "ނާސްތާ" ކިޔާ ޕްރޮގްރާމެއް ހިންގައިގެން އެ ބޭފުޅުންގެ ރަށްރަށުގައި ދިރި އެކްސްޕަޔަރީވީ ކާނާ ޑިސްޓްރިބިއުޓްކޮށްގެން ހިންގާފައިވާ ބޮޑު ޖަރީމާއެއް ގޮތުގައި އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. މަނިކުފާނު ވަޒީރުކަމާ ހަވާލުވެވަޑައި އެކަމުގެ އެއްވެސް ވަރަކަށް އިންވެސްޓިގޭޝަނެއް ސަރުކާރުން ކުރެއްވީތޯ؟ އެކަން ރިފަރކުރެއްވީތޯ؟ ކުރުވިފައިވާ ނަމަ އޭސީސީއިން ކިހާވަރަކަށް ދެނެގަތުމަށް ދަޢުވާއެއް ރިޕޯޓުވީތޯ؟ ފުރަތަމަ ސުވާލު. ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ކުރީ ސަރުކާރުގައި ކިޔައި، 4 ބުރީގެ އިމާރާތްތައް އަޅަން ކިޔައި ކުދިން އެ ރަށްރަށުގައި ކިޔަވަމުން، ތަޢުލީމު ހާސިލްކުރަމުން އެބައޮތޯ؟ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ވިލިމާލޭގައި ޕްރީސްކޫލެއް...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަރަށް ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ހިމެނޭ ބާކީ ވެސް ސުވާލުކުރައްވައިފިން ރައީސް ދެކޮޅުވެގެން. ސުވާލުކުރެއްވީ. އެއީ މިއީ އަޅުގަނޑު ބޮޑުސަކަން ހުވަފެނެއްގައި އުޅޭ ކަމެއް ސާފުކޮށްދިނުން ވަގުތެއް ނުވާތީ ދެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވައިލާނަން އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން އިސްމާއީލް ޝަފީއު ވާހަކަދައްކަވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ނަންގަނުވަން ބޭނުންވަނީ "ނާސްޓާ" ޕްރޮގްރާމާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެތެރޭގެ މެނިފެސްޓޯގެ ވަޢުދު ބޭއް ވެއްދެއް. މި ޕްރޮގްރާމު ހުވާއަޅުއްވާރިއްޔާސަތުގައި އަޅުގަނޑު ހުރި ހަރަކާތް ބޭރުގައި ޔައުމިއްޔާ. ޕްރޮގްރާމު ހުވާއަޅުއްވާރިއްޔާސަތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުގެ ޓީމް ސްޕޯޓްގައި އަދިވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ޕްރޮސެޓްވާމަށް ހުރިކަން ކަންނޮންނެވޭ. އެ އިމްޕްރޫވްމަންޓްކުރަން އޮތް ގޮތަށް ޕްރޮގްރާމު ކުރިއާބޮޑުވާން ވާގޮތް އަޅުގަނޑު އެނގޭ ވެސް ފިލުނިން. އަދި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ޓްރީޓްމަންޓް ވެސް އެހަން އަޅުގަނޑު ފިލުނިން އަޅުގަނޑު ޕީ.އެމް.ސީ ޔާއްޔާނަ ހުރިއިރުގައި. ނަޑީޒާއަކަށް ވެގެންދިޔައީ، ގޮތުންހުރީގެ ތެރެގައި، ތަޢުލީމާ ބޭނު ގޮތުން އަހަރުދުގައި ގޮތުންގައި މި ފިހާރަ ކޮންމެ ކުޑަކޮށްކަން ހުނަރާ ގެ ނާސްޓާ ދަސްވާނެއެވެ. މިހާރު ވެސް ގޮތުންގައި ޤައުމު އެހެން. އެހެންނަމަވެސް، އެ ގޮތުންނަން އެ ޝަރުތުގައި ހާލަތު ބޭނުންތެރި އަދި ކުރިޔަށްދިޔަގައި އެ ހިންގުމަށް ބޭނުން ފަހުން ނިސްބަތް ފުރުޞަތު، ބޭނުންވާ ކުރިއަށް ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭނުން އެ ނިންމާފައި އަޅުގަނޑު ގެކޮޅު، ޙާއްޞަގައި ހުނަރުގެ ނާސްޓާ ބޭނުންވާ ކޮންމެ ކުރިއަށް ނާސްޓާ ދަރުސް މި ދަނީ. ގެތެރެއަށް މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ ދެވިސްފައިތިވަކަށް ޑިއަށް ދަރިވަރުންނަށް ނާސްޓާ އެބަ ފޯރުކޮށްދެވޭ. ދަރިން އުފެދޭ ސްކޫލުން، ކުރީގައި މެދު ނިޒާމުގެ ތެރެއިން 80 ވަރަކަށް ހުރިހާ ދަރިވަރުން ތިބޭ ކޮމިއުނިޓީ ނަމަ އެންޑޮއިޑް އަޅުގަނޑު ދަރުސްތަކާ ހުރިހާ ސްކޫލަކަށް ގެންދެވޭ ދަރިވަރުން ގޮސްފައި އެބަ މަދުވެގެން ވެސް ފަސްދޮޅަސް ހާސް ދަރިވަރުން ސްކޫލްތަކުން ހާޒިރުވެގެންދާނެއެވެ. ކުރިން 60000 ދަރިވަރުންނަށް ދިނުމަށް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ތެރެއިން، ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ތެރޭގައި އޮތް ޕްރޮގްރާމްގެ މިހާރު މަދު ސަރުކާރުން ނޫނީ ހަރަކާތް ނާޒާ ވަރަށް ބޭނުންކުރަމުން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮމިއުނިޓީ ތަފާތުގައި އެހެ ބޭނުންތެރި ޕްރޮގްރާމްގެ ގޮތުގައި ނުބައިވެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ގަބޫލުކުރެވޭ. އެއީ ބޭނުންވާ ކޮންމެ ކުރިއަށް ދިޔަމަށް މިހާރު ނިސްބަތުގައި ކުރިއަންނާއިރުގައި ވެސް ތަފާތު ވެސް 1000 ކުދިންނަށް މި ޕްރޮގްރާމުގެ ފައިދާގައި ނުހެއް ނެތް. އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން އޮތީ އެހެން ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން އޮތީ މިހާ ބޮޑު ނާސްޓާގެ ޕްރޮގްރާމު ގޮތުންގެ ފައިދާއިން ދަސްވާނެ ބޭނުމައި، ދަރިން ބޭނުންވާ ކުރިންނަށް ދަނީ އެހެން އެ ބޭނުންތެރި އެބައޮތް ވަރަށް ބޮޑަށް މިގައި. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ތަޢުލީމާ ބޭނު ގޮތުންގެ އިސްލާމްދީނަށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ އަޅުގަނޑުމެން އެޖެންސީކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަން. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުން ތަޢުލީމީ ފަރާތްތަކުން ކަރުދާސް ތާޢީދުކުރައިން ދަރިން ބޭނުގަންނަވާ ނަ ނާސްޓާ، ބޭނުން ބިލަރާ މިކަން ކުރިޔަނީ. އެކަމަށް ފުރުޞަތު ކަންނޮންނެވޭ އަޅުގަނޑު ހިތުން ގޮތުންއެއް ހުށަހަޅާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުބާރިކަށް.

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުބާރިކް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ލަންދޫ އަދި މާފަރުގައި ގާއިމުކުރާ މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލުގެ އިމާރާތް ކިހާ ހާލުތޯ ނިމޭނީ؟ އަދި އިމާރާތް ޑިޒައިންކޮށްފައިވާ ގޮތުން މަތީ ފުލޯރުގައި 4 ކްލާސްރޫމް އަދި ހުސްކޮށް ޖާގައެއް އެބަހުއްޓޭ އިތުރު 4 ކްލާސްރޫމް ހެދޭ ވަރުގެ. މި ޖާގައިގައި 4 ކްލާސްރޫމް އިތުރަށް ހެދުމަށް ކަމަށް ވާނަމަ ސްކޫލުތަކުގެ ޖާގަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި އެއްކޮށް ބައްލަ ލިބިގެންދާން. މި އިތުރު 4 ކްލާސްރޫމް އެ ބިނާގައި ހެދުމުގެ އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ އަދި މަނަދޫގައި ގާއިމުކުރަމުންދާ މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލު ބޭނުންކުރެވޭނީ ކޮން ދުވަހަކުތޯ، އެ ބިނާގައި އެކުލެވޭ ކަންތައްތަކާއި ހުރިހާ އެއްޗެއް ބައްލަވާފައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތުތަކެއް ލިބިދޭނެތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ވަޒީރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިސްމާޢީލް ޝަފީޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަސްލުގައި މި ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކަށް ފައިނޭންސިންގުގައި މި އަހަރު ބަޖެޓް ވެސް، ކުރީގައި ދެން ވަރަށް ދުރު، ހޯދާ ބަޖެޓުން މިކަން ކުރެވިފައި މި އަހަރަކީ އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލްގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު ހިނގާ. ކުރިން ލިބިފައި ބަޖެޓުން މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުރިހަމަ މި ކަންތައް މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލުގެ ތަރުތީބުގައި. ކަރަންޓާއި ސަލާމަތެއް ނުދެނީ. ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވާ ކުދިން އެއްކޮށް އެކަ ބަލާފައި ނެގުމަށް ހުރީ. ދެން މި އަހަރު ވަރަށް ބޮޑެތި ވޯރކްޝޮޕްސްތަކެއް އަސްލުގައި ޕްރޮޖެކްޓްބަން މި އަހަރުނީ. ދަރުމަވަންތަ ގޮތްތަކަކަށް މިދެ ބޮޑު މަލްޓިޕާރޕަސް ހޯލްގެ ކަރަންޓުއިން ދަމަހައްޓަން ފަސް 8 ޖަހާފަ ރުފިޔާއާ މިލިއަނާ ރުފިޔާއާ ދަތުރުގައި ހަރަދު ހިނގާނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންޓްރެކްޓް ނިމިފައި، މިގޮތުން ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމުގެ ތަންތަން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރަމުން. ދަނިކޮށް އެބަހުރި އެކަކުގައި ފަސް. އެއީ ދަނިކޮށް އެކަ އެ ހުރީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ބާރަށް ހިނގަމުންދާ ބައެއް ތަރައްޤީކުރެވޭ ބޮޑެތި ދެން އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރެވޭތީވެ، 216 ސްކޫލު ހުރިހާގައި ކަންތައްތައް ނުކުރެވޭ، ކަންކަން ވަރަށް ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ހުރިން މިގެ ސަލާމަތުގައި ބައިވެރިވެގެން ބަޔަކު ތަޢުލީމުގައި ފައިސާ ނެގުމަށް ބޮޑު ކަމެއް މި ދަނީ. އެހެންވެ ހިތްހަމަޖެހޭ ބޭނުންގައި ސަރުކާރު ކަމުގައި

ވިޔަސްވެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ ހުރިގެ އެކުވުމުގެ ކަންތައްތައް ފެށި ބަރުޖުކުރުމަށް ޖަހާއި އެޖެންޑާ ޝަވަން މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރެވިފައިވާތީ ވާހަކަ. ދެން އޭގެ ސް. އެބުރި ސްކޫލްގެ އިދާރީބޮޑު ވަޒީރުންގެ މަސައްކަތް ފެށި، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޕް ޕްރޮޖެކްޓް ހަމަ ކުރިއަށްދާ ވާހަކަ މަޑުޖެހުމަކަށް ޖަހާއި ދަންނަވަން. އަދި މާލޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ހުއްޓުވައިވާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށްގެންދާ ގޮތަށް. އޭގެ 4 ކޮމްޕްލީޓުވެ މަސައްކަތްކުރެވިފައި ހުރިގެ މަސައްކަތް ފެށި މިހާރު 75 ޕަރަސަންޓް ޕްސޮންޖީ ނިމިފައިވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ސްކޫލްތަކުގެ ފަރާތުން މައުލޫމާތު ލިބިފައިވޭ.

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. މިހާ ރިޕޯޓުން ސުވާލުގެ ވަގުތު ނިމުނީ. މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން.

6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

{6.1}- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުން މަޖިލީސް، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ޑރ. އަޒްމިރަލްދާ ޒާހިރު ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުން ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ މަޖިލީހަށް އިއްވަވައިދެއްވުމަށް އަމީން އާންމަށް ދަންނަވަން.

އިދާރީ ފަރާތުން އިއްވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އުސްތާޛު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ އަރިހަށް، ޙަމްދާއި ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ޑރ. އަޒްމިރަލްދާ ޒާހިރުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ކޮމިޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރުން މައްސަލައާ ގުޅިގެން، ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު ނަންބަރު D-TC236/TF10/2025/2 (16 އޭޕްރިލް 2025) މައްސަލަ ނިމުން ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބަލާ އިރު، 4 ޖެނުއަރީ 2024ގައި މައްސަލައެއްގައި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން [illegible] ހާޟިރުކުރުމުން މައްސަލައާ ގުޅިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ޑރ. އަޒްމިރަލްދާ ޒާހިރު، އެ ކޯޓުގެ

ފަނޑިޔާރު މަހާޒު ޢަލީ ޒާހިރު ބައިވެރިވެގެން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ކޭހުގެ ޝަރީޢަތް ބަޔާނުގައި ދުވަހު ގޮތުގެ ޖ.ރ. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާނާ ދުވު ގޮތް ކަނޑައެޅި ކޭސް އިސްތިއުނާފު ޖަހާއިރަން ނުބައި ކުރުމަށްފަހުވާކަން ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު)ގެ 33-1 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލިބިފައިވާ މިންގަނޑަށް ތަބާވެ ކޮމިޝަނުން ސާބިތުވެފައިވާތީ، ފަނޑިޔާރު ޖ.ރ. އަޙްމަދު ޝާކިރުގެ މި އަދަބެއް ދޭނެ ދުސްތޫރީ ނިޒާމުގެ ދަށުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާއި، 5 ވަނަ ނަންބަރާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާއި، ފަނޑިޔާރުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުގެ 2.2، 3.1 އަދި 3.2 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑާ ޚިލާފު އަމަލެއް ކަމަށް ވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު)ގެ 32-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ޖ.ރ. އަޙްމަދު ޝާކިރު ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަ ދެވަނަ ނިންމުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް ބަލައި، މި ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު JSC-B-CB/25/132 (4 މޭ 2025) ނިންމުން ތިޔަ މަޖިލީހަށް ފޮނުވީމެވެ. މި ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު JSC-B-CB/25/132 (4 މޭ 2025) ނިންމުމާއި، ފަނޑިޔާރު ޖ.ރ. އަޙްމަދު ޝާކިރުގެ މައްސަލަ މައްސަލައާ ގުޅޭ ޖުޑީޝަލް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު D-TC236/TF10/2025/2 (16 އޭޕްރީލް 2025) މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި އިތުރުން، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ހުރި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ މި ސިޓީއާ އެކު ފޮނުވީމެވެ. އިޙްތިރާމް ގަބޫލުކުރައްވައްވާށެވެ. 6 ޛުލްޤައިދާ 1446، 4 މޭ 2025. ހާދިމުކުމް، ޙުސައިން ރިޝްވާ އާދަމް، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަމީން އާދަމް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން.

{6.2}- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުން މަޖިލީހުން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އަލްއުސްތާޛު މަހާޒު ޢަލީ ޒާހިރު ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ޖޫރީ ނިންމުމަކަށް އެ މައްސަލައާ ބެހޭ ދައުލަތް ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ މަޖިލީހަށް އިއްވައިދެއްވުމަށް އަމީން އާންމަށް ދަންނަވަން.

އިދާރީ މަޤާމު އިއްވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، އަލްއުސްތާޛު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ އަރިހުން، ވޯޓުން ސަލާމަތްކުރައްވާ ދަންނަވައިލެވި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަސްޓިސް އަލްއުސްތާޛު މަޙްމޫދު އަލީ ޒުބައިރުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ޝަކުވާއާ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ތަޙްޤީޤުކުރުމުން މައްސަލައިގާ ގުޅޭގޮތުން، ކޮމިޝަނުން ހުށަހެޅުން ނަންބަރު D-TC236/TF10/2025/3 (16 އޭޕްރީލް 2025) މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ބަލާއިރު، 4 ޑިސެންބަރު 2024ގައި މައްސަލަތަށްއަދި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަރަށް ގެންގޮސް ގއ. ޕާރސަލް / އަސަރީ، ޖ.ރ. އިސްމާޢީލް ޙަމީދުގެ ބަސްނާ ގެދު ގޮތުން ނިންމުމަށް ކޯރިނަލް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމުން މައްސަލައާ ގުޅޭ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަސްޓިސް ޖ.ރ. އަޖުމީރާގާރު ޖަހާގެ އެދުރުގެ މަތިން، އެ ކޯޓުގެ ޖަސްޓިސް މަޙްމޫދު އަލީ ޒުބައިރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ފާސް ސުވޫރަތު ހަދާނެ ގެދުވަރިކަން ޖ.ރ. އިސްމާޢީލް ވަޙީދުގެ ބަސްނާ ގެދު ގޮތް ކަނޑައެޅި ފާސް އިތުބާރީ ޖަރީމާއެއް ނުކުޅޭ ފޮރުވާފައިވާކަން ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ގާނޫނު)ގެ 33-1 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑަށް ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީއަށް ސާބިތުވެފައިވާތީ، ޖަސްޓިސް މަޙްމޫދު އަލީ ޒުބައިރުގެ މި އަމަލަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާއާއި، ގާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަސްޓިސްންގެ ގާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާއި، 5 ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ ގާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)އާއި، ޖަސްޓިސްންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުގެ 2.2، 3.1 އަދި 3.2 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި ޚިލާފަށްވާ މިންގަނޑާ ޚިލާފު އަމަލެއް ކަމަށް ވާތީ، ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ގާނޫނު)ގެ 32-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަސްޓިސް މަޙްމޫދު އަލީ ޒުބައިރު ޖަސްޓިސްކަމުގެ މަގާމުން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުގެ ނިންމުމަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅުމަކީ ބާކަތި، މި ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު JSC-B-CB/25/133 (4 މޭ 2025) ނިޔުމުން ލިޔަފ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވިއެވެ. މި ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު JSC-B-CB/25/133 (4 މޭ 2025) ނިންމުމާއި، ޖަސްޓިސް މަޙްމޫދު އަލީ ޒުބައިރު މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރި ކޮމިޓީގެ ނަންބަރު D-TC236/TF10/2025/3 (16 އޭޕްރީލް 2025) މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ އިތުރުން މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ހުރިހާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ މި ސިޓީއާ އެކު ފޮނުއްވިއެވެ. އިޖުތިމާޢީ ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެދެވިއެވެ. 6 ޛުލްޤަޢިދާ 1446، 4 މޭ 2025. ޙަސަން ޒިޔާ، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސްޕީކަރުގެ އަރިން އާންމު. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން، މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން.

7. މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ ބިލު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

{7.1}- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހުޅުމާލެ މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. "ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ވައިގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ބިލު".

8. ނުނިމިހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

{8.1}- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޕިޔާވަރިކަމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދިއުން. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށްވަނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމުލަ 4 ގަޑިއިރުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތީ 1 ގަޑިއިރާއި 16 މިނެޓް. އެއީ ޕީ.އެން.ސީ؛ 31 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީ؛ 5 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭ؛ 3 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ؛ 12 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީ؛ 12 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 7 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލަކީ ޒަރޫރީގޮތުގައި ފާސް ވާން މުހިންމު ބިލެއް. ޕިޔާވަރިކަމަކީ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އަބަދުވެސް ބޭނުންޖެހިގެން އުޅޭ ކަމެއް މިއަދާ ހިސާބަށް ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިކަމަކީ ރަނގަޅަށް ބައްޓަންކުރެވިގެން ނަމަ ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސްތަކުގައި މިއީ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތަކަށް ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ފެންނާނެ ކަމެއް. އެހެންކަމުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ މި ބިލާ އެކުގައި އިޤްތިޞާދީކަމާ އެކުގައި ސަރުކާރުން ހިންގަން ހަމަޖެހޭ މިބީ ބަޔަކަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ އަސާސީ ޕިޔާވަރިކަން ލިބިގެންދާނެކަމާ އަޅުގަނޑު ޝައްކެއް ނުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންނަމަވެސް، ގާނޫނެއް އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް އިޤްތިޞާދީކަމުގެ ނިޒާމާއި އޭ ރައްޔިތުންނަކަށް

ފައިދާއެއް ވާނެ ތަނެއް އަދި މިވީ ތަނަކަށް މި ސަރުކާރުން ފެނިފައެއް ނެތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޢިއްޒުގެ ވަޢުދުތަކުގައި، އެ ބޭފުޅާގެ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގައި ހުންނަވައިގެން އައްޑު ސިޓީއަށް ލިބިފައި ޖުމްލަ 1100 ފުލެޓު ތެރެއިން 700 ފުލެޓު، 700 ފުލެޓު ހުޅުމާލެއަށް ބަދަލުކުރުވާފައި އައްޑު ސިޓީގެ ބިރާވަރިކަން އަދިއަދަދުން ހަމަޖެހުމެއް ނުލިބި އޮތް މަސައްކަތްތަކެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އާދެ އެ ބޭފުޅާ ކަންތައް ކުރައްވަން އެ ހުރިހާ އާރާއި ބާރާ އިލާގައި ވަޒީރުކަމުގައި ހުރެފަ، އެ ބޭފުޅާ ކަންތައް ކުރައްވާ ގޮތް. މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމާ ހަވާލުވެ ހުރެ ހިނގައްޖެ ދުވަސް މުޅި ދިވެހި ދައުލަތަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނާ ދޮގުހަދައި ކަންތައް ކުރައްވައިފި، މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުފެދޭ ބޮޑު ސުވާލެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ އައްޑު ސިޓީގެ މުޅި ބިރާވަރިކަމަށް ޖުމްލަ 1100 ފުލެޓުގެ ތެރެއިން 700 ފުލެޓު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދަމާހަރަދައިގެން ގޮސް ހުޅުމާލޭގައި އެބަ. ކޮންޓްރެކްޓަރ އެކަކުގައި ހިފަހައްޓައިގެން ގޮސް އެދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ތިއްބެވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޝާހިދާ ފުޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޖެހޭމަންގެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމީ މައްސަލައެއް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible]! ނިޒާމީ މައްސަލައަކަށް ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނިޒާމީ މައްސަލަ ނަގާނަން ދޭ ވަކި ގަވާއިދެއް. ރައީސް ފާއިތުވި ސަރުކާރުގައި އައްޑު ސިޓީގައި އަލަށް ހަމަޖެހިފައިވާ 1500 ހައުސިންގ ޔުނިޓުގެ ތެރެއިން 750 ޔުނިޓު ބަދަލުވެގެން ހުޅުމާލެއަށް ދިޔައީ އެ ވަޒީރު ނިންމެވި ނިންމުމެއް. އެއީ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ ނިންމުމެއް ނޫން. އެ ވަޒީރު ވަކި ހަމަޖެހިފައިވާ 750 ޔުނިޓު ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ތަރައްޤީކުރަމުން ގެންދަނީ. މިއަދު ހަމަހަމަ ކަމަށްވާނަމަ، ފުލެޓުތައް ދަރުމަވަންތަ ނުކުރެވޭތީވެ އެ ހުޅުމާލޭ. ...

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނުކުތާ އަޅުގަނޑަށް ސާފުކޮށްދީ. އިހުތިރާމާއެކުއެދެން އެދެން. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ނަސީމް ނިޒާމީ މައްސަލަ ބަލައިގަންނަވަނީހޭ؟ އެއީ ކަންކަމުގެ ބަޔާނެއް އުޅުއްވަން އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވަކާލާތު ދައުލަތެއްގެ ނުވަތަ. އަޅުގަނޑު ބަހުސްގައި ބައިވެރިވަނީ ނޫން. އެކަމަކު އެ ކަމަކީ ތަޢުލީމުންގެ މަޖިލީހުން ގެނައި ބަދަލާ ގުޅިގެން ހިނގައިދިޔަ ކަމެއް. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވައިން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނިޒާމީ މައްސަލަ ވެސް ނެގީމަ. ބަޖެޓުގައި ނަމަ ބައިވަރު ވާހަކަ ވެސް ދެއްކިދާނެ. ހިމަދޫއަށް އެކި ފުރުޞަތުގެ ތަފާތުން އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށް ޑޮލަރުގައި 244 މިލިއަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިމަދޫއަށް ލިބޭނީ. އެންމެ ފަހުން ބާކީ ހުރި 18 މިލިއަން 1365 މިލިއަން ކުރިމަތިވީ. 18 މިލިއަން ހުރަސް 1300؛ މިއީ ބިނާކުރިކަން އެ ބޭނުމެއް ބޭނުންވާދެއް އޮތް މިނިވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާ ބޮޑަށް ބިނާކުރިކަން އޮތް ބަޖެޓުގައި އަދި ލިބޭނެ މިލިޔަނާއެކު މި ބަޖެޓު ގަނޑުމުގެ އެ ހިސާބު ކަނޑައެޅި އަދަދުތަކުގެ ވަކިން، މިހާރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ގެ. މުޙައްމަދު މުއިއްޒު. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަހަރުގެ ރައްޔިތުންނަށް، އަހަރުގެ ރައްޔިތުންނަށް މިހާރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ގެންދަވާ ގަޑީގައި އަޑުމަތިކޮށްލައްވާފައި އެ ވާހަކަފުޅުގައި އަޑުއައްސަވަން ދިރާސާކޮށްލެއްވިއްޔާ މާ ރަނގަޅުވާނެ. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ނިޒާމުން ބޭރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާކަމަށް ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ނިޒާމީ ނުކުތާ ނަންގަވައިގެން އެކަން ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދެއްވާށެވެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވާ!

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވައިން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަން ޖެހުނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލާ ރަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ބިލުގައި މި ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބޭނުމިއްލާވާ އެކަން ކުރުވުމާއި ހުރިހާ ގޮތެއް މި ބިލުން އެބަ މަޤުބޫލުކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަހަރެންނަށް ވެސް، ހިތަށްއުފެދުނު ބޭނުމީ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ކޮބާ ވެސް ވަކިކަން ބަހާލައިފައިވާ އެ ބަދަލު ގެނައީ؟ ވަޒީރު އެ ހުރިހާ އާބާދީ ބާޒާ އެކިކަމުގައި ހުރިހާ އެ

ގެނައި ބަދަލުން އައްޑޫ ސިޓީއަށް ބިނާވެރިކަން މިއަދާ ހިސާބަށް ވެސް އަދިވެސް ކުރިއަރައެއްނުދޭ. މިހާރު ވެސް ރިސޯޓުގައި 200 ފޫޓުގެ އަގެން ހަމަޖެހިފައި އޮތީ. އަދި ބިންގާއަޅައިފިނަމަ ތަނަށް ގަވާއިދުން އިމްޕެކްޓް ރަޑީސް. މިއީ މި ދައުރުގައި، މި 5 އަހަރުގެ ދައުރު ނިމިގެންދާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ނުނިމޭނެ. ނުނިމޭނެ. އިސްކަމެއް ނުދޭ، ތަރުތީބެއް ނެތް. އެއްވެސް ތަރުތީބެއް ނެތި މަޝްރޫޢުގެ އެކި ދިމަދިމާލުގެ ބިނާވެރިކަމާ ހިފައިގެން ތަންތަނުން އަރައި މީހުން ވާހަކަ ދައްކާނީ. ކުރުވާ ކަމެއް އަދި މިއީ ތަނަކަށް ނުދާނެކަން. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ބަހުސްގައި އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، ދެން އިތުރު ފުރުސަތެއް އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކަށް މި ބަހުސްގައި އަރުވޭކަށް ނެތް ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފަށް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ބިނާވެރިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި އޮތީ ވަރަށް ފުރިހަމަ ބިލެއް ތައްޔާރުކުރެވިފައި ހުށަހެޅިފައި. އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލްޑިންގ ކޯޑުތަކާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަން ބަލާއިރުގައި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ކެޕޭސިޓީގެ ގޮތުގައި ތާވަލުގެ ބިނާވެރިކަމާ ދުގުލުތަން މި ދާއިރާ ފުރިހަމަކުރެވިފައި އޮތް ގޮތަކީ ނުލިބޭ ސަރަޙައްދުގެ ބިނާވެރިކަމުގެ ބައެއް ކަންކަން އެކުލަވާލެވިފައި ވާ ގޮތަކަށް ލިޔެވިފައިވާ ސަރަޙައްދު ބަދަލުކުރެވޭ ތަނުގައި އެބަ ވާކަމީ. ހުރިހާ ބައެއް ސަރުކާރުގެ ސަރަޙައްދުތަކުގައި މި ބިނާވެރިކަމަށް ދާއިރާގައި ގިނަ ބާރުތަކެއް ހަމައެކަނި ބިނާވެރިކަމާ ގުޅިގެން ނިމިއްޖެ. ރަށުތަކެއްގެ ސަރަޙައްދާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން މި ގޮތަށް އިޝްތިހާރު ބޭނުންކުރެވިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ފުރިހަމަ ޤާނޫނެއް ކަމުގެ. ހިންގަމުން ނުދާ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވޭ ވަރަށް ބޮޑު ދާއިރާއެއް ދާއިރާއެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ކަންކަން ތަކެއް ބިނާކުރުމަށް މި ސަރަޙައްދު ފާހަގަކުރަން އެ ބޭފުޅުން ހިންގާނެ ގަވާއިދު މަޝްރޫޢުތަކެއް. ދާއިރާގެ ބައެއް ތަންތަނުން އެބަ ދިމާވޭ ސަރުކާރުން. ފުރަތަމަ ދާއިރާގެ ގޮތުގައި ވާ މަޝްރޫޢަކީ ބޭނުންވާ ރާއްޖޭގައި ވެސް އެ ބޭފުޅުންނާ ދިމާލުގައި ހިނގާ ސަރުކާރުތަކުން އިޖުރާއަތުތަކެއް ވަރަށް ބޮޑު ފާހަގަކުރެވޭނެ. ދާއިރާގެ ޤާނޫނީ އަދި ވަޒަން ދެކޮޅަކީ މި ޖަހާ ކަރުދާހެއް ހިނގައިދާނެތޯ؟ އަދި އެންމެ ކަމަކަށް ބިނާ

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕިރާވަރިކަމުގެ ޓޫނި އުއްމީދުކުރަމު. ނިކަން ވިސްނަވާބައްލަވާ، އެ ބޮޑުވުންނަން ހަރުމަތަށް ކަރަފަރުކޮށްދަން ބަކައި ޒުއިންޖެދުން މާކްސިސްޓީފައި ހުންނައިރުގައި ޒުއިންޖު ދިނުމަކަން ބަކައި ކޮޅަޅިގެ ފުރާތިނާއި، އިސްލާމާއި، އެ ޖަމާއަތުގެ ދީނީއުޅު ހާލަތާ ހުރިހާ އެއްބާރު ވަޖަންކޮޅުގެން އެ މީހުންގެ ހައްގު ކަރަފަރުކޮށްދަން ބަކައި ޖަމާޖު އެކި ޝަރުޢީޖަލު ކަނޑައެޅިފައިވާގައި ފެށި އަދިހަމަޖެހުމުންނަން ފާހަގަކޮށްލެވޭ މި ކަމުގެ ހައްގުފުރިހަމާގެ ހައްގު ވަރަށް ބޮޑަށް ނިމުމެއްގެ ޒަރޫރީވާނަން. އާދެ! މި ގޮތުން މިހާރު މި ޤާނޫނު ކެތްކުރިއުމަށް އަޅާ ބިނާކޮށް މި އެކަމުގެ ހުރިހާ ހައްގުތަކަށް ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ކަނޑައަޅުވާކަން. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް ސަރުކާރުން ވަރަށް ޚާއްޞަކޮށްލިބުނަކާތަކުގައި ކުރިން ކުރުމުގައި ހުރި ހިމި ޖަމާޢަތްތަކުގެ މަސައްކަތް އެ އަނިޔާވެރިވުމުގަ އެޖަމް ރައްކާތެރިކަމުގެ ހައްގު ކަރަފަރުކޮށްދަން ބަކައި މި ބިލަށް ގާނޫނުން ވެރިވާއާއިއްޒަތް ބެލުމަށް ކަމުގައި އަދިހަމަޖެ ދަތިކަންކަން ދެން. އާދެ! އެހެންވީމާ، އަދިގެ ސަރުކާރު ކަންކަން ކުރުމުގައި އަހަރު ފެށި ވިސްނުންތެރިކަން ކުރިއަށް ގެންގުޅެވޭ ކުރުމުގައި ހުރި ހިމި ޖަމާޢަތްތަކުގެ މަސައްކަތް ރައްޔިތުންތަށް، އަދިހަމަޖެހުމުގެ މި ގާނޫނު ހަމަ މަޢުލޫމާތު އެ ފަރުމާ ދެން މި މަސައްކަތްކުރުމުން މި ދަނީ. ކުރިއަށް އޮތް ޖާގައިގައި ދިރިހުރި ރައްޔިތުންގެ ޕިރާވަރިކަން ކަރަފަރުގޮތުންނާއި ގުޅިގެ ހައްގުފުރިހަމަކުރުމަށް އެ ހައްގު ދިރިއުޅުއްވާ ހަމަ ހައްގުކަން. އަދިހަމަޖެ ދަތުރުތަކުގެ ޖަމާޢަތް ރައްޔިތުންނަށް، ދަތުރުކުރުމުގައި ކުރުމުގައި ހިމެ ދިރިހުރި ޖަމާޢަތް ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތު އެއް ދެވޭ އެއް ހައްގުދަތުރު ދެން ގާއިމުކުރެވެންޏާ ޕިރާވަރިކަމުގައި އެ ބޮޑުވުންގެ ހަމަ إن شاء الله، ކަރަފަރުކުރުން މި ބޮޑުވުން މި ދިޔަ އިންޑިޔާގައި، މި ކަޖައްސުކުރި ހިސާބަށް ދުވަސްތަކަށް ގެންސްދާން ނިޒާމް އިންތިޚާބުވެގެންދާ އަދިހަމަޖެހުމުގެ މި 5 އަހަރު ތެރޭގައި. އާދެ! ޕިރާވަރިކަމަށް އެ ކަމަށް ނުލައި ނުވާނެ އަސާސީ ހައްގެއް. ދިރިއުޅުމުގެ މި އަސާސީ ހައްގު ގެއްލިގެންދިއުމުގެ ސަބަބުން އެހެން އާއިލާއެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ނިކަމެތިކަމުގައި، އާއިލާތަކެއް ދޫވެފައި އެބަހުރި. މާލޭގައި ދިރިހާ، ފިރިމީހާއާއި އަނބިމީހާ ވަކިވެގެން ގެސްފައި އެބަ ކުދިންތަކެއް ހުރިތޯ؟ މި އިޖުތިމާއީމައްސަލަ އަދިހަމަޖެހުން ކަރަފަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުއްވާ ޖާގައިގައި އެބަ މި ހައްގު ކަރަފަރުކުރުމުގެ ސަބަބުން. އަދިހަމަޖެހުމުގެ އެކި ގުޅުން އުޅުއްވާ ބާރުދީގައި ފެށި ޕިރާވަރިކަން ބަކައި އެބައް އިޖްތިމާޢީ ކަރުދާސް. ގާނޫނު ހިނގާ ސަރަހައްދުގައި ގާބިލުކަމާއި 2013 ވަނަ 2018 ވަނަ ރައީސް ހާލަތުގެ ފެށިގެން ގާބިލުކަމުގައި އެ 16 ބަޔަކުގައި ވަރަށް ބޮޑު އާބާދީއެއް، ތިބިހަކަން ފަސޭ ހަމަތިތައް ދިރިއުޅުމުގެ ބޮޑު އާބާދީއެއް. އެކަމަކު އެ އިޖްތިމާޢީ ދިރާސާކުރުމުގައި މިއަދު އަދިހަމަޖެހުން އެބަ އެނގޭ އިޖްތިމާއީމައްސަލަ ބަލާއިރުގައި ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް އެއްކޮށް އިޖްތިމާޢީ ދިމާވާކަން. ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ބަޔަކު ގެއްލިގެންދާކަން. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ޕިރާވަރިކަން ކަރަފަރުކޮށްދަން މި ކުރުމުގައި ހުރި ހިމި ޖަމާޢަތްތަކުގެ މަސައްކަތް އެ ކަންކަން ބަލަހައްޓާ މީހުން ގޮތަކަށް ދިން ޕިރާވަރިކަން

ކަށަވަރުނުކުރަން މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި އޮތް ބިލުން އެންމެ ބޮޑަށް ދަލީލުކަމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމައިލުމުން ވެސް ބުނަން އޮތީ، އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނީ ގޮތުން މި ގެންނަ ފަރުވާއާ އެކު އިންޑިޔާއާ ހެދި ބަދަލެއް ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި ހާއްސަކޮށް މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ދިރިއުޅޭ ދަތިވި ޓްރެފިކް ރައްޔިތުންނަށް ތަކެއްކާ މި އަދުވަހީ. އެ ބޮޑުވުމުގެ ހަރުގައި ގެއްލިގެން ތަރުބިޔާއަށް އެ ބޮޑުވުން ހަރުގެ ކަށަވަރުކުރުމަށް ޖަހައި އެ ބޮޑުވުމާ ފަރުވާލެއްވުން ދިރިކަރު ގާނޫނީ ބަރުތަކު މި ބިލުން އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހެޅިއްޖެ. ދައުލަތް ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސަޢުދުﷲ ހިލްމީއަށް

ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދުﷲ ހިލްމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ ޕާރކިންގއާ ބެހޭ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ފަހަރުން ވެސް ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ކުޑައިރުގައި ގެއްލެއް ނުވާ ތާކު ދެން ބުނާގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ޕާރކިންގކުރެވޭ ތަނެއް ނިސްބަތުން ދުވެލި ކުރިންވީމަ. އެ ހިސާބަށް ދާ އިރު ގިނަވަރަކު ހުންނަނީ ދުރުމަގުން ތިބޭފައި. މައިންބަފައިންނާ އުޅޭގައި ދުރުމަގުން ހަދައިގެން ގިނަ މަގުސަދަކަށް ދާ، އެންމެ ފަހުން ދުރުމަގުންނާ ހަމަޖެހިފައި އޮތް އެއިސްފަހައިގައި ހުރި ގިނަ ފަރާތްތަކެއް. އެއްބަސްވެފައިވާ ބިލާ، ޖާގަޔާއި ޓްރެފިކު، މިހާރު ކައިވެނިކުރުމުގެ ކުރިން ވެސް ފުރުޞަތުން ވިސްނާ ގޮތް މިއަދުގެ ސަރުކާރުން އަދި ސަރުކާރުތަކުން ހަމަޖެހުމާ ވަރަށް އިންތިޒާމުކުރުމާ އޮޅުގައި ދަންނަވަން. އާދެ! ބޭރުގެ ފަރާތަކުން އެއީ އެންމެ އަސާސީ އެއް ކަމެވެ. އޭނައަށް ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ލިބިގެން ނުހިނގާނެ ޖާގަޔާ ހާލަތުގައި ވެސް އަސްލު ފުރުސަތު އެއާ ރަނގަޅު ކަމަކަށް ނުވެސް. ވިޔަފާރި ވިލާގެ އަނބިކުދިނާ ބޮޑުހެއްގެން އެއްވެސް ޖަރީމާ އެއް ކަމަކާ ބޭރުގެ ފަރާތުން ލިބިގެން ނުހިނގާނެ ޖާގަޔާ ހާލަތު އެއްވެސް ރަނގަޅުކޮށް ކަމަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނުވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މި ޖާގަ އެޅިގެން ޖެހޭ ޕާރކިންގ ދިމާވުމާއި، ދިހަވަރުވެ ލިބެން ނުކުޅެދޭ ސަރުކާރުގެ މަގުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ދިމާވާ މަސައްކަތައް އެ ފުރުޞަތު ނިމުމަކަށް ހާމަވާ ތަނަވަސް ގަވާއިދުގައި މަސައްކަތް އުޅޭ ކަމަށް ވީ ރަށްތަކުން ދިރުން. ހާއްސަކޮށް ކަނޑުމަތީ އެ ކަނޑުތަކުގައި ފުރުޞަތުގެ ކަނޑުތައް ދީގެން ކާމިޔާބު ވަރަށް ރަށްތަކުން ގިނަވެ ކަން.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެންމެ ފަހުން ވެސް ޖިނާޔަތުން ކަންޑިޝަން ޑިޓެކްޓާއެއްގެ ތެރޭގައި ޑިޓެކްޓާއެއް އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ދިން އިރު، އެންމެ ހަރުދަނާކޮށްވާ ބަޔަކު ފަރާތްތަކަށް ގެޓި ނުދެވިދާނެކަމުގެ، ނުދެވިފައިވާކަމުގެ ސަބަބާ

އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް އައިސްފައި އެބަ އޮތް. މިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުން މި މާއްދާން ފުރުސަތެއް ދިނުމާއި

ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ބިލްއާފަރިކަމަށް އޮތް އެންމެ ބޮޑު ބަންޑޭރި މުޅިންނަކަށް އިސްތިސްނާދެވޭން

ހާމަކުރެވޭނުޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ގެނެވިދާ މުޅިންނާއި ގޮތް ރަގަޅަށްތެރިކުރުމަކާ އަދި ބައެއް ފަހަރަށް ވާރިދީ

ފަރާތްތަކަށް ހާއްސަކޮށްދިވެސް އެ ގާނޫނަށް ޖެހިގެން ކަނޑަނޭގެ ފެނިފައިވާކަމުގެ ޖަވާބު ދާރީކަމާއި ހޮރުގަ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ޖަމާ އެބަ ބަދަލުކުރަން. ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރިޢާޔަ

އިންތިޚާބުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރަންރަނަން ވަޖެހިގެންނުވި އިރު ހަމަ ކޮންމެ ރަށަކުން ވެސް އެދުނީ އެ ރަށެއްގައި

ބިލްއާފަރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިސާބަކަށް. އެ އުސޫލުގެ ތެރެއިން މިހާރު ވެސް އެތައް ހާސް ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު މިހާރު

ވަނީ އިއުލާންކުރެވިފައި. އަދި ކޮންޓްރެކްޓަރުން ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާކަން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. މި

މަސްއޫލިއްޔަތު ނިމޭ އިރު، ބިލްއާފަރިކަމުގެ މިރިހަ ދަރިވަރުކަން ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތު މި ރައްޖެއަށް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް

އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ. ފަހަރާ މިހާރު ބިލްއާފަރިކަމުގެ މަސްއޫލު ހިންގުމަށް ވެސް ލިބިދޭ އެހާ ފަރާތަކަށްތަކުގެ

ނުން ރައްޔިތަކަށް މި އެއް ހާޖަތުގެ ޖަވާބު. ބަޖެޓަށް ވެސް އެހާ ފަރާތަކަށް ކަށްނުން. އެހެންނަމަވެސް، އެކި ޖަމާޢަތަށް

އެކި ފަރާތްތަކަށް ގުރުފުތަކަށް، އެކިއެކި ބޭނުންތަކަށް ގުރުފުތަކުގެ ފުރިފަށްކަށް ޖަމާޢަތަށް ފުރުޞަތު ގަނޑުފުސް ޖަމާ

ސަރުކާރުން މިހާރު އެ ދަރި ހަމަޖެހުނަކަން. ބޭނުން އޮޅި ލިބިގެންވެސްކާއި އަދި ފުރިގެންވެސް އިސްތިހާރު ބޭނުން

ގުރުފުތަކަށް ވެސް ފުރިޞަތު ގަނޑުފުސް ޖަމާ ސަރުކާރުން ހަމަޔަކަށްދިނުމަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު ލިބިވާ އޮތް.

އަދި ޚާއި ޖަމާޢަތަށް މިކަން ކޮށްފައި ޖަމާޢަތަކަށް އިންތިޚާބުކުރެވުމުގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް؛ މިހާރު މި ސަރުކާރުން މި ހިސާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ނިޔަ، ރައްޔިތުންނަށް އަދި ޚިދުމަތްތަކަށް ލިބިދާނެ އަޅުގަނޑު

ދަންނަވާނީ ވަރަށް ޖަވާބު ބަޖެޓް ހިސާބަކަށް ލިބިގެންނުވި ކަންކަން. އެ ބަޖެޓުގެ އަމިއްލަ ފުރުޞަތު އެ ބަޖެޓް

ލިބިގެންދާނެކަމުގެ އެއްބަސްވުމަށް ހިސާބުތައް ބަލާގެން މާލީގޮތުން ފުރިހަމަ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ.

އަޅުގަނޑު އުއްމީދު އަޅުގަނޑުމެން މި ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި الله سبحانه وتعالى ބަރަކާތްލައްވައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް

ހެޔޮ ވިސްނުން ދެއްވާށިއެވެ. والسلام عليْكم وَرحمة الله وبركاته.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޖިލީހުގެ ދާއިރާގެ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު

އަޙްމަދު ޝަރީފަށް.

<u>މައްސަލަބެލި ގޮތު ދާއިރާގެ ގެންބިޔު އަބުރުކުރު ސަލާމަތު ވާހަކަދައްކާފުން:</u>

ޝަކުވާއިއާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު، ބިނާކުރަމުގެ ބިލު ހުށަހަޅާފައިވާ ހިސާބު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކެމްޕޭނުގައި ވެސް އަދި މިއަދު ވެސް ވަޢުދުވެވަޑައިގެން ވިދާޅުވެފުން އެ ދަނީ ބިނާކުރަމުން ބޭނުންވާ 18 އަހަރުން މަތީގެ އެންމެ ރައްޔިތުންނަށް ޕެންޝަނެއް ދިނުމުގެ މި ދައުލަތުގެ ތެރޭގައި ބިނާކުރަމުން ހަރުދަނާކޮށްފައިވާ. މި ބިލާއި ދައުލަތުގެ މިހާރަށް ތަޢާރަފްކުރި 1 އަހަރާއި 5 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސިޔާސީ ކޮށްދެއްވާފައި މި ވަނީ ސަރުކާރު ވެސް ނަމަ މިންވަރަށް އެ މަސައްކަތުގެ ވަރުދަނަށް ހުރަސްއަޅާކަމެއް ނެތި މި އެ މަސައްކަތް، ބިނާކުރަނީ ކަނޑައެޅިގެން ކުރެވޭ ހިސާބު. މިހެން، ބިނާކުރަނީ ކަނޑައެޅިގެންނެވެ އަދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވަން މި ފެށުނު ގާނޫނުގެ ތެރޭގައި. މި ބިލު 9 ބައިގެ މައްޗަށް 82 މާއްދާ ލިޔެވިފައިވާ ހިސާބު، 41 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ބަލައިލާނަން. ބިނާކުރަނީ ބޭނުންވާ މިންގެ ދަށުގައި އުސޫލުތަކާއި ބަލަހައްޓައި އަދި ހަރަކާތް އެއްގަނޑު މުޅިމާލެގެ ސަރަހައްދު ކަމަށް ލިޔެވިފައި އޮތީ. މި ބިލު ގެއްލުމާއި ދެ މަސް ފަހުން އަދި އޭގެ 9 މަސް ތެރޭގައި ގާތްގަނޑަކަށް ހަމައެއް އިޖުރާއާތުތައް ދެކޭން ކަމަށް ވަނީ ލިޔެވިފައި ހުށަހެޅިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވީމާ މި ބިލަށް ފުރަސަތުއަރަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މި ބިލު ގާނޫނަކަށް ވެގެންދާނެ ޖަމާއަތްތަކުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންނަށް މި ގެތަކުގައި ކުރުދުވަސް ތެރޭގައި ކުއްޔަކަށް ލިބިގެންދާނެ ބިނާކުރަނީ ހިމެނޭކަން މި ހަރަކާތް ސަލާމަތުގެ ނިޔަމަތަކީ ކަމަށް. ސަރުކާރުން ބިނާކުރާ ސަލާމަތް ދާއިރާއިން ތަރައްޤީ ކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވިޝަނަކީ އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް ކުރަމުން ގެންދާ އަޅުގަނޑު ޝަކުވާތަކާ ކަމަށް ހުރީ. ހަމަގޮތުން، ބިނާކުރަނީ ސިޔާސީ ދަށުން ހިމެނިގެން ސަރުކާރުން ނެރެވޭ ފުރުޞަތު ލިބިގެން ބިނާކުރަން މައްސަލަތަކާއި އެބަހުރިކަމާއި، އެ ކަނޑައަޅާ ބަލާފައި ނޫނީ ފުރުޞަތު ހަމަޖެހެންވާނެ ނަމާން ކަމަށް އެ.ސީ.ސީން ބެންޗުގައިވާހީ، އެކަން މިހާރު އެދަނީ އެކަމާ ބާރު ވެރިކަމެއް ބަލަހައްޓާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޖެހޭ. މުއައްސަސާގެ ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ އެ ދިރިއުޅުމަށް ހިމެނޭ މާލެއަށް ތަރައްޤީ ބިނާކުރަނީ ބަދަލު ނުލިބޭ އެއްވެސް ފައިދާއެއް ހޯދައިދޭން އުނދަގޫ ބޯހިޔާވަހިކަމާއި، އެ ފައިދާއެއް އެކަން ސަރުކާރުން ފަރުމަނުކުރެވޭ ފުރުސަތުގެ ތެރޭގައިން ދެވޭނެ ކަމަށް ލިބޭނީ އިތުރު މުއައްސަސާ ފެށުން ވަނީ ދެވިފައި. ނިންމައިލަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ހުރި، އެ ދިރިއުޅުމަށް ހިމެނޭ މާލޭގައި ދިރިހުރި ފުރުޞަތު އުނދަގޫތަކެއް. އަދި އެ ދިރިއުޅުމަށް ހިމެނޭ މާލޭގައި ދިރިހުރި ފުރުޞަތު އެ ދިރިއުޅުން އުނދަގޫކުރަނީ، އުނދަގޫތައް ފިލުވާލަން ގެންގުޅޭ ފަރާތް ބޭނުން ކަމަށް ވަނީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ބޮޑަށް

ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން އިބްރާހީމް ޙަމީދަށް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މިފަދަ ބިލެއް ހުށަހަޅައިދެއްވީތީ، މި މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވައިދެއްވީތީ ދިވެހި ސަރުކާރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަދި މި ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. ގޭގެދޮރުގެ ބޭނުން ބިލުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިރިއުޅުމުގައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދާދި މިދާކޮޅުވަރު މާލޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ކުރި ކަނޑައެޅިގެން. ކަނޑައެޅިގެން ނުދެވޭ. ގޭގެ ރަޖިސްޓަރީވެފައި ދުވިއްޖެ. އަދި ފުލުހުން ރަޖިސްޓަރީވެފައި ވެސް ނުކުރެވިއްޖެ. މިހާރު ރަޖިސްޓަރީވެފައި ނުކުތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޭގެ އެންމެ އެދުރު ނިޔާވާ ބިލް ކަންތައްތަކުގެ ނުރުސް. މާލޭގައި ދެގެ ފެންސާފަކަން އަހަރު ކުރިން ގޭގެ ދުވާލަކު، އޭގެ ފަހުން އެއްފަރާތަކަށް އެންމެ ބޮޑު އުނދަގޫތަކެއް ކުރިމަތިވަނީ ކުލީގެ ދުވާލުފަށްވާ ރަނގަޅު ނުވޭ. މި ރަށުގެ ކުއްޔަށް ދޭ ގޭގެ ކުއްޔާ ދިނުމަކީ ސިޔާސީ ބޮޑެތި ކުލިތަކެއް ގޮވައިލާ، 4 ނުވޭ. މާފަންނުއަށް އޮތް އުނދަގޫ ދުވަސްވަރު. ކުލި ފަރާތަކަށް އަދި މި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް ދިރިއުޅުމުގެ ވާހަކަ ފާހަގަކުރަން. ކުއްޔަށް ދޭ ގޭގެ ކުލި ދައްކަން ޖެހޭ ދުވަހު ފުރިހަމަކޮށް ހިނގާ ކަމެއް. ރަނގަޅު ބަދަލެއް ގެނެވިގެން ދާނަމަ ބޮޑު އުނދަގޫތަކެއް ނައްތާލެވޭނެ. މި ގޮތުން ކުއްޔަށް ދޭ ގޭގެ ކުލިތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ވެސް ބަލަން ކުރީގެ އަދި ފަހުގެ ސަރުކާރުތަކުން ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްފައިވާ ކަމީ. ދުވަސްވަރު ކުލީގެ ބޮޑު ހުސްކޮށްފައި ހުރި ކުލި ތަފާތުވެ ގޮސް ބައެއް ފަރާތްތަކުން ދެކެވޭ. ގެއްލުން ކުރީގެ ރާއްޖޭގެ ރަނގަޅު ޖާގައެއް ދެނީ، ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކަށް އެއްވެސް އަދި އަދި ކުލި ޒިޔާދަކުރުމާ ބެހޭ ކަންތައް ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ކުރަނީ. ހުރި ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ގަވާއިދާ ބެހޭ ބަދަލުތައް ކުރުމަށް މަސައްކަތް ނުކުރެވޭ ބޭނުން ކުރާ ގޮތެއް ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކުން ނަގާފައިވާ ކުލި ތަނަވަސް ކުރުމަށް ބަލަން މި ގާނޫނާ ރަނގަޅު ވަރަށް ބޮޑަށް ކުއްޔަށް ދޭ ގޭގެ ވެރިފަރާތްތަކާ ކުލި ތަނަވަސް ކުރުމުގެ ގޮތުން ޓެކްސް އެކުލަވާލުމަށް އަދި. ކުއްޔަށް ދޭ ގޭގެ ކުލި މި ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ކުލި ހިފާ ފަރާތްތަކަށް ދޭން ފަސޭހަ ކުރުމަށް ދަނީ އެ ސަރުކާރުން ދިނުމުގެ ކުރިން ހުށަހަޅައިފައިވާ ބިލު ބަލަން ގެނެސްދޭ އަށް. ކުރިޔަށް ބަދަލުތައް ގެނެސްދިނުން، ގެނެސްދޭ ކުރިން ބިލު ޤަވާއިދާ ކުއްޔަށް ރަށުގެ ކުލި ދިނުމަކީ އަދި

ގެއްލަން ވަދުވެން ތަރީހެއް އޮންނާނެ. އެއީ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ވިޔާ ގާނޫނަކުން އެ ލިބޭ ހިމާޔަތާއި
ހައްގެއް ކަމަށް މި ބުނެން ކަސްޓަމްސްއާ ގުޅޭ ސަލާމަތުކަން ކަމެއް ނޫން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުން ހުށަހެޅިފައި މިވާ ބިލަކީ މި ޤައުމުގެ
ތާރީޚުގައި މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނު އެންމެ މުހިންމު އެއް ބިލު. ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ
ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިކަމުގެ ހަރަދު ދަށްކުރުން، ޝަފާފު ހަރުދަނާ އަދި ހައުސިންގ ސަޕްލައިޗެއިން
ހިންގުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުންފަދަ މުހިންމު މަޤްޞަދުތައް ހިމެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވަކިން ހާއްސަކޮށް
ވިޔަފާރިކަން ފުރިހަމަކުރުމުގެ އަސާސްތައް މި ބިލުގައި ފުރަތަމަފަހަރަށްވާކަމީ އަޅުގަނޑު ނުހަނު އުފާކުރާ ކަމެއް. މި
ދުނިޔެއާ އަސާސްތަކުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަ ވަސީލަތްތައް ޑިވެލޮޕްކުރުން، ސަޕޯޓިވްކުރުން، ހިދުމަތަކަށް ފަސޭހައިން
ވާސިލުވުން، ގެންދަވާ ޙަރަކާތް ދިރިއުޅުމުގެ ކަރަވަރުވުން އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ގެންވަރު މަތިކުރުންފަދަ ފުރިހަމަ
އަސާސްތައް ހިމެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު ދިރާސާކުރި އިރު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލެވުނު އެއް ކަމަކީ،
ވިޔަފާރިކަމުގެ ޒަރޫރީ ސިޔާސަތު އަދި ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ މުރާޖަޢާކޮށް، ކޮންމެ ފަސް އަހަރަކުން ފާސްކުރަން އިރު އަދި
މި މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ހަމައެކަނި އެއް ކަމަކީ ވިޔަފާރިކަމުގެ ހަރަދު ކަމަކީ ފުވައި، ވިޔަފާރިކަމުގެ ހަރަދު ދަށްކުރުމުގެ
ސަރުކާރުން ޤަވާޢިދުތަކުގައި މި ވަނީ ކަނޑާ 10 އަހަރަކުން. އަޅުގަނޑު ހިތުން މި ކަމަކީ ކުރިއެރުމުގެ މަރުހަލާގައި
އިތުރަށް ބަހުސްކޮށް، މުރާޖަޢާކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް. ވިޔަފާރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި މާލީގައި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިފައިވާ
ގެއްލުންތައް ތަރުތީބުވެގެންނުދިއުން ކަރަންޓުކުރުމުގެ ވާންޓެޑްތައް މި ބިލުގައި ހިމެނޭ. މިގޮތުން މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގާ
ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓްރީވުން މަޖުބޫރުވުން، މަސްއޫލިއްޔަތު ހުއްދަ ގަވާއިދުގެ ޝަރުޠުތައް ދަމަހައްޓާ ދިޔުމުގައި ބޮޑުބޮޑު ކުރުންތަކަށް
ކަނޑަކަން މި ބިލުން މަނާ އެބަ ކުރޭ. މީގެ އިތުރުން ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތަކަށް ހިމާޔަތްދޭ މެކޮނިޒަމް މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގާ
ފަރާތްތަކުގެ ޖިނާއީތަކަށް މި ބިލުގައި ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކުރުމާއި، އެބަ ބުނޭ. މީގެ ތެރޭގައި ފައިނޭންސް ހަރުދަނާ،
ބަދަލު ދޫކުރުމާއި ސަލާމަ ބަދަލު ދިނުން، އަދި އެޖެންޓުން ޓެކްސް އަދާކުރުމަށް ދަށުން ފައިސާ ބަދަލުއަދާކުރަނީ
އުސޫލަކީ އެކަށީގެންވާ ކަސްޓަމްސް ހިންގުމުގެ ނިޒާމާއި މި ބިލުގައި އެބަ ހިމެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދި ވަރަށް

މުހިންމު ނުކުތާއެއް އަޑުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. ސޯޝަލް ހައުސިންގއަށް ޝަރުތުތަކުގެތެރޭގައި ބަލާ 3 ޝަރުތު ވެސް އަޑުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނީ ރަނގަޅު ކަމުގައި. ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި މި ހިމެނޭ، އުމުރުން 18 އަހަރުވެފައި ވުން، ދިރިއުޅެން އެކަށީގެންވާ ތަނެއް ނެތުން އަދި މާލީ ތަނަވަސްކަން ކުޑަ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވުން. މި 3 ޝަރުތަށް ބަލައިގެން އަޑުގަނޑުމެން މިކަން ކޮށްދީ ކަމަށް ވާނަމަ ބިނާވެރިކަމުގެ އެންމެ ބޭނުންތެރިފަރާތާ ފަރާތްތަކުގެ ދަރިވަރު ހައްލުކުރެވިގެންދާނެ ކަމާ މެދު އަޑުގަނޑު ޝައްކެއް ނުކުރަން. އަދި އެއް ވާހަކައެއް ދަންނަވައިލާނަން. އަޑުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ޖަމާޢަތްތަކާއި ވަކިން ބިނާވެރިކަން ހުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ތަފާތުތަކުގައި ރަޖިސްޓަރީވެގެން މިދި ރައްޔިތުންނަށް ވެސް މި ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ބަޔަކަށް ހުރިހާ ގޮތަކުން ފުރުސަތު ލިބޭނެ ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ވިސްނުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދަށް ޝުކުރުދަންނަވާ ހާމަކުރަމުން މި ބިލަށް އަޑުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގެ ބަހުސްގެތެރޭގައި އިދިކޮޅު ބައެއް މެންބަރުން ރައްޔިތުންނަށް އޮޅުވާލަ ދޭ ވާހަކައެއް ދައްކަވަމުންދާތީ އެކަމާ ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން. މި ސަރުކާރުން ބިނާވެރިކަމުގެ މައްސަލަޔަށް ބައްލަވާ ހުރިގޮތަށް ބަލާއިރު އަދި އެންމެ ގާތުގައި ވެސް ނުހަނު ކަމަށް ބޮޑު ދައްކަވާ ވާހަކަތަކަށް އަޑުގަނޑު ދަންނަވައިލަން އާދެ، ސަރުކާރު ވަޢުދުގެ އެރީގާ އެއް 400 ފްލެޓު އެޅުމަށް ހިޔާކަށްދުވަސް ބިންގާއަޅާފައިވާ އިރު އެހެރަ ތަނުގެ ވާހަކައެއް ނުދެއްކެވީމަ އަޑުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން. މި މަޖިލީހަކީ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންތެރި، ރައްޔިތުންނަށް ތެދު މަޞްލަހަތު ދޫވާ މަޖިލިހަކަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ނަސޭހަތްތެރިވަމުން އަޑުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމައިލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީއަށް.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބިނާވެރިކަމުގެ ބިލު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައި ވަނީ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު. މި ބިލަކީ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ސަރުކާރުން ބިނާވެރިކަމަށް ރައީސް މުޢިއްޒު ދެއްވާ އަހައްމިއްޔަތުކަން ހަމަޖެއްސެވި ކަމެއް. މީގެ ކުރިން އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން ގާނޫނެއް ދަށުން ބިނާވެރިކަން ފުރުޞަތުދިނުމަށް ޖަކައި މިފަދަ

އިންތިޚާބުވެގެން މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ބޭހިޔާވަހިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ކުރައްވައި ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރުއަދާކުރަން، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ އެކު އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތުތައް ފޯރުކޮށްދީ ސިޓީ ސިޓީ ސެކްޓަރު މިސަރުކާރުގެ ސަރަޙައްދު ސާފުކޮށް ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާ ބެހޭގޮތުން. 750 ފުޓުބޯޅަ ސަރުކާރުން މާލެއަށް ދަނޑުތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް ބަޖެޓުން ފައިސާ ހޯދާފައި. މިގޮތުން މިހާރު ފައިސާ ހޯދާފައި އެބައޮތް ފަށާފައި. އެއީ ދަނޑުގެ 4 އަތޮޅުގެ ރަށްތަކުގައި ސިންތެޓިކް ޓާފުގެ ދަނޑު ހިންގުމަށް 1500 ހެކްޓަރުގެ ސަރަޙައްދެއް ދަނޑުގެ އަތޮޅުން އެ 4 އަތޮޅުން 750 ހެކްޓަރުގެ ސަރަޙައްދު ބަޖެޓުން ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައި އޮތީ. އެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ސަރަޙައްދު އެ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަމަޖެއްސުމަށް ވަނީ 750 އެ ފުޓުބޯޅަ އަތޮޅު ކުރިއެރުމަށް ފައިސާ ހޯދުމަށް ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތެއް ކުރަން ހުރި މަސައްކަތް. އެއީ ފްލަޑްލައިޓުގެ ސަރުކާރުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ފައިދާ ދަނޑު ތަރައްޤީކުރުމަށް. އެއީ އެ ބޭނުންވާ ތަނަކީ ވެސް، ސިޓީ އިންސްޓިޓިއުޓް ހިންގަން ހަމަ އިން އެއް އެކަން ކުރުމަށް ކުރިއެރުމަށް ދަނޑު ބިމެއް ހިމެނޭ ހަމަ އެ ބޭނުންކުރާ ފަހިކުރުމަށް ނަމަ އެ ބޭނުން، ރައްކާތެރި ސިންތެޓިކް ބޭނުންކުރާ ވެސް އަދި އެ ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގި ފުޓުބޯޅަ ވެސް. ސަރަޙައްދު، ބައެއް ރަށްރަށުގައި ފުޓުބޯޅައެއް އަތޮޅު ކުރިއެރުމާ އިރު އެ ރަށްރަށުގެ ބިމެއް ނެތް ފުޓުބޯޅަ އެރު. އެބަ ބަޔަކަށް ފައިސާ ހޯދުން ބައެއް ފުޓުބޯޅަ ނެތި، އެބަ ބަޔަކަށް ބޭނުންވާ ފުޓުބޯޅަ ދަނޑު، ބޭނުމެއް ފުޓުބޯޅައެއް އަޅުގަނޑު ސިޓީ ފުރުޞަތެއް. ފުރުޞަތުގައި ބިން ނިމިގެން ފުޓުބޯޅަ ނެތި، ރަށް ބޭނުމަށް ޖާގަ ނިމުމުގެ ސަރަޙައްދު އެބުރި ސަރަޙައްދުން ނިމިގެން ފުރުޞަތު ބިން ހިއްކަން. އެހެންނަމަވެސް، ފޯރުކޮށް ދަނޑު އެގޮތަށް ފުޓުބޯޅައިގެ ފުރުޞަތު ފާޅުގައި ފުޓުބޯޅަ އެގޮތަށް ދިނުމަށް ފުރުޞަތު ވަކި ކުރުމަށް ކޮޅު ފުޓުބޯޅަ އެގޮތަށް ނިންމަން. އެބަ ހަމަ ދަނޑު ފުޓުބޯޅައާ ތަރައްޤީކުރަން. ދަނޑަށް ކަމަކަށް ދިމާވާ އަޅުގަނޑު ސިޓީ ހުޅުމާލޭގައި އެގޮތަށް ފުޓުބޯޅަ ވަނީ ތަރައްޤީ ނުކުރެވޭ. އެއީ އެ ރަށްރަށުގެ ނުވަތަ ރަށްރަށުގެ ދިމާވެގެން ސީދާ އަތޮޅުތަކެއް ފުޓުބޯޅަ އެކުލެވޭ ހަރަމަ. އެ ރަށްރަށުގެ ފުޓުބޯޅަ ވަނަވަރު މުހިއްމު ސަރަޙައްދު އެ ރަށްރަށުގެ ސިޓީގެ ނިމި. ހަމަ މިގޮތަށް ރައްޔިތުން ހުރި ދަނޑުތަކާ ފުޓުބޯޅައެއް، މިހެން ގޮސް ބަލަ ތަރައްޤީ މިގޮތަށް ދިމާވި. ހިތްދަތިކަން ފުޓުބޯޅަ ބަޖެޓެއް ނެތް އިންޖީނިއަރ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ސިޓީ ހިތްދަތިކަމުގެ ބިން ސަރުކާރު ހިތްދަތިކަމަށް އެބަ ފުޓުބޯޅަ ފުރުޞަތު ދާދި ޖާގަ، ފުރުޞަތު ބަޖެޓެއް ފުޓުބޯޅަ ބަޖެޓުގެ ފުރުޞަތު ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑު ސިޓީ ހިތްދަތިކަން ފުޓުބޯޅަ ދަށްވެގެން ވަނީ. އެކަން ނިންމާލަން ވަނީ ރަޙްމަތް މުޅިއެއް ނުނިން ރައްޔިތުންގެ މިނިސްޓްރީގެ ހުރިހާ ގެންދަވަމުން. އެއީ އީ.ވައި.ސީން ނިންމުމަށް. މި މަސްއޫލު ސާފުއްދަލު ކުޅިވަރުން އެކަން ނިންމި. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އެ ނިންމި އިރު ހުރި؛ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ނުކުރި ނަމަ އިސްތިޙް މުޅި ސިޓީއާއިން އެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ބަލި އަތޮ 750 ފުޓުބޯޅަ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އަތުން ބިމެއްގެން އިސްތިޙް މުޅި ސިޓީއާއިން ގެންދާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައި ވަނީ، ރައްކާތެރި އެއްޗެއް ބޭނުންކުރަން ނިންމާފައި ވަނީ. އެއީ އެއާ ގުޅިގެން އެދޭ ސަރުކާރުން އެކަން އެގޮތަށް ނިންމި. އެއްގޮތަކަށް ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުން ތިބެން ހުރި ފުޓުބޯޅައެއް އެހެން

ތަނަކަށް ބަދަލުވެއްޖެ ނުވެސް. ދެން ހުޅުމާލޭގައި ފުލެޓު އަޅައިގެން ވެސް ހަމަ ވަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން އެ ފުލެޓުތަކަށް ވަނީ. ހުޅުމާލޭގައި އޭރު އެ ފުލެޓުތައް ނިކުމެފަ 750 ފުލެޓު ދިނީ އިސްތިޙް ޤާބިލިއްޔަތަށް ބަލައިގެން. މިއީ ރަށްރަށުގައި. އެހެންވީމާ، އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގައި އެ ޙައްޤުވާ ނިސްބަތަކަށް ކަންކަން ކޮންމެ ގޮތަކަށް ބާއްވާފައި، ފަހުން ހަމަހަމަކަން އަޅުވައި، އެސެސްމެންޓްތަކެއް ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާކުރި ގޮތަކަށް ހެޔޮކަމެއް ކުރުވޭނެތީއޭ ކޮށްފައި ވަނީ ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތްކުރަނީ މިތާ ތަކުލީފުގައި ނިކަމެތި ފުލެޓުތަކާއި ގެދޮރުވެރިކަމުގެ އަސްލު ވާހަކައަކީ އޭ މީހުންނަށް ދެވެން ޖެހޭ ގެދޮރުކަމާއި އުސޫލުން. އިޖުތިމާޢީ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑު ގެދޮރުކަމާއި ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑު ރައްޔިތުންނަށް ބިނާކުރަމުންދާ ކަމުގައި. އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ ސަޕްލައިތަކުގެ އަނިޔާތަކަށް. ފަރާތަކަށް ކޮރަޕްޝަން ނުކުރަން ފުލެޓުތަކުގެ ހަރުކަށި އިޖުތިމާޢީ އެހީ ފުރުސަތު ދިނުމަށްޓަކައި ގެދޮރުކޮށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ސިޔާސަތެއް ގެދޮރުފަރާތައް ދޭނެ އިތުރު ފުރުސަތު ހޯދުމަކީ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ވީހާވެސް ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި. ހަމަ ބޭނުން ކުރަން ފުރަތަމަ ގެދޮރުފަހިކޮށްދީ ގެދޮރު ހަވާލުކުރަން ބޭނުން ފުލެޓުތަކާއި ފުލެޓުގެ ތަރުތީބު މިނޑާ ދުވަސްތަކަށް ހުރިހާ ގެދޮރުތަކާއި ސަރުކާރުގެ ރާއްޖެއަށް ގެދޮރުފަރާތަކާއި ގެދޮރު ކަމުގައި. ހަމަ އެއާއެކު، ގެދޮރުތަކުގެ ބަދަލުގައި 400 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އަޅުވަން ބޭނުން ހަމަ ގެދޮރުފަހިކުރަން މަސައްކަތްކުރަމުން ފުރުޞަތުދީ މަރުޙަބާ.

އެހެންވީމާ، މި ސަރުކާރުން އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާގައި ރައްޔިތުން ހުޅުމާލޭގެ ބައިވެރިވުމުގެ ދަރުމަ މި ރަށްތަކުގެ ގެދޮރުފަހިކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެކަމުގެ އިންޝުރެންސްގެ ތެރެއިން ގެދޮރުފަހިކޮށް ދިނުމުގެ ގެދޮރުވެރިކަމުގެ ބަދަލުކުރުން. އަޅުގަނޑު ގެދޮރުގެ ސަރުކާރުގެ މި ދިރާސާ ސަރުކާރުން، ރައްޔިތުން ހަމަ ސަރުކާރުން ދިރާސާ ފުލެޓުތަކުގެ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ނިމިގެން ހުރި ދާއިރާއިން ފަށައިގެން. ދުވަސް މި ދިރާސާ ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް ފިލާފު ފުލެޓުތަކުގެ އިސްކަން ދެވޭނެ ދިރާސާ އެ ފަށައިގެން ފޯރުކޮށް ވަނީ އެކަހަލަ ޙަރަކާތްތަކެއް ވޭތުވެދިޔަ ސަރުކާރަށް ދެއްވާ ހުރިހާ މީހަކު. ފުލެޓު ވިލިމާލެ ގެދޮރު ސަރުކާރުން ދުވަސް. ހަމަ ރޮނގުން އޭ މިއީ ފުލެޓުތަކުގެ ޢަމަލީ ތަރައްޤީގެ ރައްޔިތުން. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޖީވަނުގެ ފަރާތަކުން ފުލެޓުތަކުގެ ކުރެވޭނެ އެއްވެސް މި ސަރުކާރުން އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ގެދޮރުފަހިކޮށްދިނުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް އެކަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިތުރު ގުޅުން ލިބުނު ސިޔާސަތު ތަކެއް އިސްކަމާއެކު ރައްޔިތުންގެ ޖީވަނުގެ އެ ހަމަ ހަމަކަމުގެ ސިޔާސަތެއް. ހަމަ ފުރުޞަތުދިނުމަށް މި ބިނާ ކުރުމަށް ހުރިހާ ފަރާތަކުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިތްވަރުދެމުން މަސައްކަތްކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ހަމަ ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހަށް. މިހާރު ޕީ.އެން.ސީއަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ވަގުތުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތީ 6 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅު ކުރައްވަން ގެންގޮސްދެއްވުން އެދެން.

<u>އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މި ޕެރާމެޑިކަލްގެ ބިލްއެއްގޮތުގައި ސަރުކާރުން މި ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވާ ބިލަކީ މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް. ވަރަށް މާތް މަގުސަދެއްގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލެއް. ޕެރާމެޑިކަލްގެ ބިލެއް މީގެކުރިން މިހިސާބަކަށް މި މަޖިލީހަކަށް ހުށަހެޅިފައި ނެތް މިހާ ފުރިހަމަ މިގޮތަކަށް. އެކަމަށް ބަލައި މިއަދުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް، މިއަދުގެ ސަރުކާރަށް ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާ އެއްކޮށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި ސިނާޢީ އާއިލާތަކަށް ޕެރާމެޑިކަލް ކަރިކިއުލަމްތަކަށް ބާކީ ހަރަކާތްތެރިވާ އޮޕްޓޮމެޓްރިސްޓުންނާއި، ފިޒިޔޮތެރަޕިސްޓުންނާއި، ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންނާއި، މަސައްކަތްތެރިންނާއި ވަރަށް ބޮޑު ޢަދަދެއް ދިމާވެއްޖެ. ބޭރުން ޓެކްނީޝަނުން ގެނެވިފައި ބޭނުންކުރަނީ ޕޯސްޓްތަކަށް ހާލަތަށް މިހެން. މިހާރު ވަޒީފާ ވެރިން ވެސް ބޭނުންވާ އެއްބަސްވުމުގެ ބިލަކީ މި ރާއްޖޭގެ ހިސާބުން އިތުރު ރައްކާތެރިކަމަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑެތި ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ޕޮއިންޓެއް ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލައިގެން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް.

ޢާއްމުކޮށް ބޭނުމެއް ދިނުމަށް އިތުރު ރަނގަޅު ޚިދުމަތް ލިބިގެން ދާނީ. މި ޕެރާމެޑިކަލްގެ ޚިދުމަތްތެރިން ފޯރުކޮށްދީ ރަނގަޅު ޚިދުމަތެއް ލިބޭ ގޮތަކަށް. ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަޔަކަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް ދޭނެ ފަރާތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެބަ ހިމެނޭ، ޓެކްނިކަލް ފަރާތްތަކެއްގެ ތެރެއިން ލިބޭ މިންވަރަށް. ވަޒީފާތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތައް ބަލަހައްޓާ ޤާނޫނެއް ނެތިގެން ކަންކަން ހުރިގޮތުން ބޭރު ސަރަހައްދުތަކުން ވަރަށް އިތުރު ޚިދުމަތް ޤާނޫނީ ގޮތުން. އެ ޤާނޫނުން ރަނގަޅު ޚިދުމަތް ލިބިގެންނުދާ ފަރާތްތައް.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ 2018 ވަނަ އަހަރު 7000 ފުރިހަމަ ޚިދުމަތްދޭ ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި މުހިއްމު. ގިނަ ޕެރާމެޑިކަލް ފަރާތްތަކުގެ ޚިދުމަތް އެބަ ލިބެމުން ދެއެވެ. ރާއްޖެއަށް ބޭރުން ގެނެވޭ ޓެކްނީޝަނުން ހުރިހާ ރަށެއްގައި ހުރުމަކީ، ދަށްފެންވަރު ގޮތުގައި ވަޒީފާ ދިނުމަކީ، ރާއްޖޭގެ ޒުވާނުން ތަމްރީނު ނުކުރެވޭތީ. މިހާރު މިގޮތުގައި ތަޢުލީމު ހާސިލުކޮށްގެން ތިބި ޒުވާނުންވެސް ބޭރުން ގެނެވޭ ޓެކްނީޝަނުންގެ މުސާރައާ އަޅާކިޔާއިރު މިހާރު ބޮޑުތަނުން މަދު. ރާއްޖޭގެ ޒުވާނުން ފުރުޞަތު ނުލިބި ހުރިއިރު ބޭރުގެ ޕެރާމެޑިކަލް ޓެކްނީޝަނުން ޚިދުމަތް ދެމުން ދާތީ، އެ ޕޯސްޓްތަކަށް ވެސް ޒުވާނުން ހިމެނޭނީ. އެ ޕެރާމެޑިކަލް ޒުވާނުން ތަމްރީނު ކުރުމަށް ފުރުޞަތުތައް ލިބިގެން ދާން. ދެން އެ ޕެރާމެޑިކަލް ފަރާތްތަކަށް ފިއްތާލެވިފައި 5 އަހަރު ދިމާވެގެން އެބަ ޚިދުމަތްތައް ވަރަށް ބަޔަކު.

ހަމަ އެ ބީރައިން. ހަމަ ބަޖެޓުތެރޭގައި މިފަދަ ބިލުއް މަޝްރޫޢު މި ފުރިހަމަކުރާ ސަރަހައްދު ގާނޫނަކުން ރަށްޓެހިގައި
ޓޫރިޒަމްގެ ބޭނުންތެރިކުރާ ދަރިވަރުން ދާއިރާގައި ބިލުއް ދާއިރާތަކަށް، ހަމަގައި ގާނޫނުއެގެ ސަރަހައްދުގައި މި
ކޮންކަން ކުރަމުންދާކަމަށްވާތީ ކަސްރަތުން ވެސް މިއަދު ރައްޔިތުންގެމަޖިލީހުގެ ބޭނުންކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް،
ހިތާމަޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރެއްގައި މިފަދަ ގާނޫނުތަކާ ގުޅުންހުރި އެއްގޮތަށް ރަމަޒާނުމަހުގެ ކަމުގައި
ވިދާޅު، އޮތް.ޖީ.ޕީއަކު މި ރާއްޖޭގައި ފުރިހަމަ ޚިދުމަތާ ކުރުމަށް ވަގުތުއްގައިވެސް މިފަދަ ހުރިހާ ގާނޫނު، ގަވާއިދުތައް
ދެވިފައިވާ އެ ބައިވެރިން ފުރިހަމަކުރަން ވަޒީފާތަކާ ގުޅޭ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުތެރޭ މިއާ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ
ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާވަޒީފާތަކާ އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަހަމަ އެބަ ޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ
އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެމަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓު ވަޒީފާދާރު ވެސް އެކަމު ދުރުކުރާތީ އިސްލާމްދީނާއި ވަރުދާރުވުމަ
އެ މަހުލޫމާތު މި 5 އަހަރުދުވަސް ތެރެއަކަށް ސަރުކާރުގައި މި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ދަރިވަރުން އޭގެ ތެރެއިން އެއީ
ހަމްދުފުރުޅުން މި 5 އަހަރު ތެރެއަށް ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ފުރުސަތު ވެރިކަމުގައިވެސް، އެ ވަޒީފާ.
މިއަދު ވެސް އެ މަސައްކަތް ކުރައްވާފައިވާ މަސައްކަތްތެރިން އެ ގެންދަވަނީ އެހެންނަމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛
އެބަހުރި ވަޒީރުން ހަރުގައި ގަބޫލުގެ ޝާރިޢ ޤާއިދާގެ ކުންފުނިތައް އެމް.ޑީ.ޕީއިން ގުޅިގެން
ނެގުމަށްޓަކައި ދިވެހި ސަރުކާރު ގެނެސްން މަސްވެރިއަށް އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ފަރާތް ތަކުރާ ޝަރުޢީ
(އެމް.ޑީ.ޕީ.އެމް)ގެ ނަމުގައި 8.8 ބިލިއަން ޑޮލަރުގެ މަޝްރޫޢުތަކުގައި ޝަރުކާރުތަކުން މި ދިރާސާ. މިއީ ތާރީޚީ
ބައެއްކަން. އެ ކަމަށް ޖަވާބު ދިނުމަށް ސަރުކާރަށް، އަދިގެ އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެމަޖިލީހުގެ ވަރަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކަށީގެން މަޢުލޫމާތު ޝަރުޢީ ހިމާޔަތް ދެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރު، ރައީސް މުޢިއްޒުގެ މި
ސަރުކާރު الله އިރާދަފުޅުން ހުރިހާ މި 5 އަހަރު ދުވަހު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ މުއައްސަސާ ވެސް ޤާއިމު
މަސްވެރިން ފަރާތް ހުރި 5 އަހަރު ތެރޭގައި. ސަރުކާރުގައި ގެއްލިފައި މި ދުވަސް އަމާނާތްތެރިކަމާއި، އިޤްތިޞާދީ
ތަރައްޤީ ހަމަޖެހުމާއި، ހަމަޖެހުން މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ބަޔާން ފިޔަވަހިކޮށް 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި. އެއިގެން ޝަރުޢީ މިނިވަން
ވެސް ސަރުކާރު ދިރާސާކުރާ މިވާ ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް އެ މަސްވެރިން އެ ދަތި ބައްލަވާ ފާހަގަކުރައްވާނަމަ. މިއަދު
އަޅުގަނޑު ފިޔަވަޅު މި ދުވަހު ވަރަށް ބޮޑަށް ވަގުތުތަކެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ދެކެން
ވެސް ވިދާޅުވި 6 މިނެޓް ތަކަ ދުވަ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގައި މި މަޖިލީހުގައި، މިއީ ވަރަށް ދިރާސާ ވާހަކަދައްކަން
ބޭނުންވާ މަޖިލީހުގެ. އަޅުގަނޑު ރައީސްކަން އަޅުވަން ބޭނުންވަނީ، ގެދޮރުވެރިކަމުގެ ބޭނުންތެރިކަމު މިދިޔަ ހުރިހާ
ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްތަކުރާތީގެ މި ދައުރުގައި އެ ބައިވެރިންނަށް، އޭގެ
ހައްގުވެރިންނަށް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އެ ހަމަގެ ފިޔަވަޅުތަށް. އަޅުގަނޑު ވާހަކަދެއްކި ނިންމައިލާނީ އަޅުގަނޑަށް
ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލުގެ ބަހުސަށް ކަނޑައެޅުނު 4 ގަޑިއިރު ބަހުސްކޮށް ނިމުނީ. މިއީ ވަރަށް ތާރީޚީ ބިލެއް. ބިލުގެ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރަށް އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން ފަހު ބަސް ވިދާޅުވުން ބޭނުންފުޅުވާނަމަ އެކަމަށް ވިދާޅުވުން.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިރުވެރިކަމުގެ ބިލަށް މި ވާހަކަދެއްކެވިޔާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. ވަރަށް ތާއީދު އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ތިބި ވެސް އިސްރާއީލުއްވިއްޔާ، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ކުރައްވަންޖެހޭނީ މިއީ އިންސާނިއްޔަތާ ޚިލާފު ކަންތައްތަކެއް ވެސް ކުރަންފެށުން އަޅުގަނޑުމެން ހުރަހަށްވުރެ އޮތް ބިލެއް. އަޅުގަނޑު، ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެދިލާ ވިޔަފާރިވެސް އަވަހަށް މި ބިލަށް ވަރަށް ފުރުޞަތު ވިސްނަވައި މަސައްކަތްކުރެއްވި، ވަރަށް ދުރުމިނުގެ ޒިޔާރަތްތަކެއް މިގައި މިހިރީ. އެހެންވީމާ، ބިލު ރަޖިސްޓަރީކުރަންވީ ބިލު ފާސްކުރައްވައިދޭން އެދެން އަވަހަށް. މި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޖެހިފައި އޮތް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އޮތް އެހެން ބާރު، އެހެން ދަރި މައްސަލައިގެ ބިރުވެރިކަން. އެ ބިރުވެރިކަން މިކަހަލަ ގާނޫނުގެ ދަރުން، ގަވާއިދުގެ ދަރުން ލިބޭން ފަހަރެއް ކަމަށް ވަޒީފާއެޅުއްވާ ކުރިއަށް އޮތް ޤައުމަށް މި ކަމަށް ސަޕޯޓްކުރި މީހުން الله އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ނުހުންނާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރުސާބުން މި ބަހުސް ނިމުނީ. މިއަދުގެ ވޯޓު ގަޑީގައި މި ބިލު ބަލައިގަތުމާ ދޭތެރޭގައި ވޯޓަށް އަހުން އޮންނާނެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ބަލާއި ދަންނަވަން. ދެން މި ދަނީ، {8.2}- ގަވާއިދު ދަށުން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިކާއިލް އަހުމަދު ނަސީމު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ހުރަސް އެޅުވޭތޯ ރިޔާސަތުން އަމަލުކުރަމުންގެންދާ ގޮތް ދެކޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ދެކޮޅުވެރިކަމާ ގޮތެއް ދޭހަކުރަމުން ބާކީ ހުރަހަކާ ގަޑިތަކުގެ ބަހުސް ކުރެއްވުމަށްފަހުން. މި ގަޑިއަކަށް ބަހުސްކުރެއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ 4 ގަޑިއިރުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތް 2 ގަޑިއިރާ 43 މިނެޓް. ޕީ.އެން.ސީ 1 ގަޑިއިރާ 54 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީ 5 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭ 7 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 12 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީ 12

މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާމެންބަރުންނާ ޑިމޮކްރެޓިކު ކޮންމެ 7 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތުދެވޭނެއެވެ. ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުމަށް ޑިމޮކްރެޓްސް މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަމެވެ. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޑިމޮކްރެޓު ޑރ. އަބްދުﷲ ޝަފީޤަށް.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޑިމޮކްރެޓު އަބްދުﷲ ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީ ޙުކޫމަތުން ބޭރުވުމާ ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މި މަޖިލީހު މި ހުސްކުރުމަށް މަސައްކަތެއް ހަމަ ބަޔާންކޮށްފައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރަން، މިހާރު ކުރަމުން މި ދާއިރު ދިމާވާ މައްސަލަތައް، އެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ގޮތްތަކުން މަޖިލީހުގެ ރައީސާ ވެސް ވާހަކަދެއްކެވިއިރު ބަޔާންކޮށްދެއްވި ނުބައި ގޮތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ހިސާބަށް އަންނަނީ ވެސް. މި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖިލީހުގެ ރުކުނަކަށް ނަހަރުވަނިވިފައިވާ ގޮތުން ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރަށް ގެނައުން ފުރުޞަތު މިއަދަކު ލިބިގެންނެއް ނުދޭ. ކޮންމެހެން މަޖުބޫރުވެގެން ލިބެންޖެހޭ ހަރަކާތެއްގައި ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކުމެ އެކުލަވާލެވޭކަށް މަޖިލީހުގެ ރަމްޒީ ރުކުނެއްގެ ފުރުޞަތު ވެސް. ދެން މި ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން އެކަމެއް ކަންބޮޑުވާ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާ ކުރައްވާއިރު ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތުވާ ގޮތާއި ވަޒީފާތަކާ ސަލާމަތުކުރުން. ވަޒީފާ ސަލާމަތުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހުރަހަށް އެބަހުރި ތަކެއް މަސައްކަތެއް. އޭގެ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް އެޖެންޑާ ނުކުރެވި އެކަށް ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުބުރުގައި ދުން މިހާރު މަޖުމަލުން މަސައްކަތެއް، މި ގޮތަށް ހުރަހެއްވެސް ޤާނޫނު މަސައްކަތު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިޤާނޫނުގައި ތަފާތު ސަލާމަތުވެގެން އޮތަ ކުރިއަށްގެންދޭ. ދެން މި ރޭ އަޅުގަނޑު ކަށަވަރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވި، ހަމަ ބައެއް ދުވަސްދުވަހު މަސްޖިދާ ނުރުކޭ، އަނބުރައި ދުވަސްދުވަހު މަސްޖިދާ ގުރޭ. މިއަދު މަސްޖިދާ ގުރޭގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަލާމަތުވެވޭނެ ވަޒީރު. އޭގެތުގި ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތެއް ނުކުރުވާ. ބައެއް ދުވަސްދުވަހު ބިރުވެރިކަން ބައިސްކަލާ އިތުރު މަޖިލީހާ ނުގޮސްގެން އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާނަށް މި ޖެހުނީ. އެހެންނަމަ، އޭރަކު ހުރިހާ ރަޙްމަތްލު ހަމަ އެ ދުވަހު ބަރާބަރުކޮށްގެން މަޖިލީހާ ނުގޮސްގެން. އެއީ، އެކަމަކު ޖަމާޢަތްތަކުގައި އެތައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލުތަކާ ހިލާފުވަމުންދާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިޖެހިގެނީ ކުރިން ވާހަކައެއް ދެއްކޭ ކަމަށް ޖަމާޢަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްލާލެވިގެން ދިއުމަށް ތިބޭތީ އަހަރުމެން ކަމަކަށް އެ އަލީ. އެ ހަމަގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ސިޔާސީ ޖަމާޢަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތު މި ދޭ. އަޅުގަނޑު، ދެން ޚާއްޞަ، ދެން ފަދަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.އެން.ސީ ޕީ.ޖީ ވިޔަފާރި ދެން ފަރާތަކުން މިހާރުވެސް ބާރުގައި ސަރުކާރުން ވަޒަންކޮށް އެކިވިޔަފާރިގައި ސަލާމަތު ވާނަ. އަޅުގަނޑު ވެސް މަޖުބޫރު ދަރަންނަވާން. 9 ބިލިއަން ރުފިޔާގައި ބޭރު އެކިވިޔަފާރިގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅ

ސަރުކާރުން ސްޓޯރިކުރުމަކީ ހަޤީޤަތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އުފާކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެކަމަކު ޗާގައި 8 ބިލިއަން ޑޮލަރު، 9 ބިލިއަން ޑޮލަރު ކަމަށް ވެސް ވެދާނެ. އެކަމަކު ޗާގައި ހަމަތަކުތަކު އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ ސްޓޯރިކުރި ފަރުން އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ގިނައިރު މަސައްކަތްކޮށްގެން މިއީ ކޮންކަހަލަ ކުންފުންޏެއްތޯ، މިއީ ކޮންބައެއްތޯ، އެ ބޭނާ ގަވާއިދުގެ ސާފު ޑިރެކްޓަރުންނާ ފުރަތަމަ ވެސް ބުނަނީ. އަޅުގަނޑު ބަލައިބަލައި، ފުރަތަމަ ވެބްސައިޓް ބަލައިލިއިރު ވެސް ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑަށް މި ކޮމްޕެނީ ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގައި މި އިންނަނީ، އެޑްރެސް މި އިންނަނީ ދުބާއީގައި. އެކަމަކު ގޫގުލް ޗާޓުގައި ބަލާލިއިރު، ފުރިހަމައިން މިއީ. ދެން މި އިންނަނީ ކޮމްޕެނީގެ އެޑްރެސް މި އިންނަނީ. ދެން ވިލިމާލެއިން މި ޝިފާގެ ނަމުގައި ނުފެނުން ރަޖިސްޓަރުވެއްޖެ. މި އިންވެސްޓްމަންޓް ފޯރަމުގެ ކުރި ކަމެއް ފެނުނުކަމަށް ނުވޭ. އިންޓަރނެޓުން ބޭނުމެއް އަޅުގަނޑު ދެކިލިން ގައިޑް ކޮމެންޓުކުރިން. ހަމަ ޤަވާޢިދުން 2 ބަދަލުވެ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކޮށްގެން މި ކޮންފިރމް ބޮޑު ބަޔަކު އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ލިބޭކަށް. ކޮމެޓީއަށް ދެ އިންޓަރނެޓް ހޯދައިގެން ވެސް މި މީހުން ކަމަ ކަމެއް، ހާސިލް ކަމެއް މިހާރަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮމިޓީއަށް ނުފެނުނު. އެއްވެސް ވެބްސައިޓެއް ވެސް އަޅުގަނޑު މި ބިލްގެ މިވަގުތު އެބަހަމަ ހެދުމެއް ނުފެނޭ ކަމަށް ނުވޭ. އަޅުގަނޑު މި ބިލްގެ އަޅުގަނޑުމެންނާ މެދު ވެސް ހުރި ނަކަ ހަމަ ޕާޓީ ހަރަކާތް، 2004ގެ ހަރަކާތް އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ކޮންމެ ވެސް ކުންފުންޏަކަށް މި ސަރުކާރު އިންވެސްޓްމަންޓް ވާނަ. އެ ހަރަކާތް ވެސް ބަލައިލާ ހިނގާ މި ފަހަރު ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކަށް ސަރުކާރު އިންވެސްޓްމަންޓް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި މިގޮތް ވެސް މި ދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އުއްމީދެއް މިއަދު އިންވެސްޓްމަންޓް ފަންޑުގެ ދިރާސާ ހަރަކާތެއް، ބަޔާންކުރުމުގައި މިކަމަކީ ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކާ ދިރާސާ ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކެވެ. އެހެންވީމާ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އަދި މިގޮތަށް ކޮމްޕެނީތަކާ ބެހޭ އަދި ބޭރުގެ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ސްޓޭޓްމަންޓެއް އަދި ވާނުވާ. މިހާރު އިންވެސްޓްމަންޓްގެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް އޮޅުވައިލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރާ އެއްބަސްވުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށް ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމަ ނަތީޖާއެއް ލިބުމަށް. މި އެއްބަސްވުމަށް ވުރެ އަދި މި ޤާނޫނުން ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުމެން އެކުލެވިގެން ހަމަ ވެސް މުޅިއެކު ކަމުގައި ޝައުރުކުރާތީ ނަމަ. އެހެންވީމާ، މިއީ ސަރުކާރު ވަގުތު ފައިދާ ކުރިއެރުން ބޮޑަށް ޕްރޮޖެކްޓުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ތާއީދުކުރާނަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްކި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލުގެ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވަން އެދިވަޑައިގެންފައި ތިއްބެވި ކޮމިޓީގައި ބޭފުޅުން. އިތުރު ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ،

މިހާރުސާބުން މި ގަރާރުގެ ބަހުސް ނިމުނީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅަން. އަދި މި ގަރާރު ބަލައިގަތުމާ ދޭތެރޭގައި މިއަދުގެ ވޯޓު ގަޑީގައި ވޯޓަށް އަހާނަން އިންޝާﷲ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ރިޔާސަތުން މި ގެންދަނީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް މަޖިލީސް ކޮމިޓީއަށް. ދަންނަވަމުގައި ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުން ވެސް އެކިވަޒީފާގައިވާނަމަ މިއަދުގެ ބަހުސް ހަމަ ދައްކަން ބޭނުންފުޅުވާ ހުރިހާ ވާހަކަފުޅުތައް ދައްކަވާފައި އެ ރިޔާސަތުން އެކަން މަސައްކަތްކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ގެންދާ ވާހަކަ އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލާ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަމުން، މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ގަސްދުކުރަނީ ހުސްވަގުތެއް ދޭން. އެއީ 10:30 ފެށިގެން 11:00އަށް. 11 ޖަހާއިރު އަނބުރާ އަޅުގަނޑުމެން އަންނާނީ މަސައްކަތަށް. އެހެންނަމަވެސް، 11 ޖަހާއިރު މަސައްކަތް ފެށުމާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ މަސައްކަތުން ވޯޓަށް ހަމަޖެހިފައި ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އަހާނަން. މިހާރުސާބުން ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް ޖަލްސާ މެދުކަނޑާލައިފިން.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:29 އިން 11:00 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. މި ދަންފަޅީގެ މަސައްކަތް ފަށާނަން. މި ދަންފަޅިއަށް، ކުރިން ޖަލްސާ މެދުކަނޑާލައިފި އިރު އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވައިން 11 ޖަހާއިރު އަނބުރާ ވޯޓު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަވެސް، އިތުރު ރިޕޯޓެއް އެބަ އޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ރިޕޯޓުގެ ބަހުސް ނިންމައިލާފައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވޯޓަށް ދާނީ. އެއީ ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

9. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

{9.1}- ޤާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުށުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ މެމްބަރު މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު.

<u>މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ސުވާލުކުރެއްވި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޖަމްމޮރި ގުންބަރު މަރިކު ތަންކޮޅެއް ކައިރިކޮށްލައްވާ.

ޤާޒީނު މުދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްލާ ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިއީ 27 ނޮވެންބަރު 2024ގައި ބޭއްވި 20 ވަނަ ދައުރުގެ މަޖިލީހުގެ 50 ވަނަ ޖަލްސާގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ދައުރުގެ މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވާ ދުވަސް ކޮމިޓީން އެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ނިންމުމުގެ މުއްދަތު. މި ބިލު ދައުރުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދު. ކޮމިޓީއަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. މި ބިލު ކޮމިޓީއަށް ލިބުމާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ސްޕޯޓްސް، ފިޓްނަސް އެންޑް ރެކްރިއޭޝަން ކަމާ ގުޅޭ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކޮށް ބިލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކޮށްފައިވޭ. އަދި ބިލާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް ފުރުޞަތު ކޮމިޓީން ހުޅުވާލާފައިވޭ. އަދި ހަމައެހެންމެ 20 ފެބްރުއަރީ 2025ގައި ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ބިލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކޮށް މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ ޖަލްސާއެއް ފޯރަމެއް ބާއްވާފައިވޭ. މި ފޯރަމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފުޓްބޯޅަ ކުޅިވަރު އެސޯސިއޭޝަންތަކާއި ކުޅިވަރު ކުލަބް އަދި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުން ބައިވެރިވެފައިވޭ. ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި ބިލުގެ ހުރިހާ މާއްދާއެއް ވަކިވަކިން ހިއްސާކުރެވި، އެ މާއްދާތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނާ ގުޅޭ މަޝްވަރާކޮށް، އެބަދަލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދެކޭގޮތް ފަރާތުން ޚިޔާލުފާޅުކޮށްފައިވާ ތަފާތަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާ އެކު ކޮމިޓީން ބިލު އިސްލާހުކުރެވިފައިވޭ. ބިލު ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ކޮމިޓީގެ ޖުމްލަ 12 ބައްދަލުވުން ބޭއްވި އަދި އެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ގާތްގަނޑަކަށް 15 ގަޑިއިރު ހޭދަކުރެއްވި. ކޮމިޓީން ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތަކަކީ ރިޕޯޓުގެ ބާބު ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެ. އެގޮތުން، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ތަރައްޤީ ބެލެހެއްޓުމާ ފުރިހަމަކުރެވޭ ހިންގުމަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފެޑެރޭޝަންތަކާއި ރީޖަނަލް ފެޑެރޭޝަންތަކާއި އެސޯސިއޭޝަންތައް އިތުރުކޮށްފައިވާނެ. އަދި ޤައުމީ ކުޅިވަރު ފެޑެރޭޝަންތަކާއި އެސޯސިއޭޝަންތައް އެކުލަވައިލުމާއި، ހިންގުމާއި، އަދި ވާޙިދު މާލީ ބާރުތައް އިތުރުކޮށްފައިވާނެ. ޤައުމީ ކުޅިވަރު ފަންޑު ހިންގުމާއި މުސާރައިދިނުމާއި ބޭނުން އެކުލަވާލުމަށް ޚާއްޞަކޮށް މުހިންމުކަމެއް ކަމަށް ކޮމިޓީން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ރަނގަޅު އެއްބަސްވުމާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް ފާޅުކޮށް، ޤައުމީ ކުޅިވަރު ފަންޑާ ގުޅޭ ސިޔާސަތުތަކެއް

ކަނޑައަޅައި ފަންޑު ހިންގުމަށް ބަޖެޓުން އުނިކުރުމަށްފަހު ކޮމިޓީން ބިލަށް އިޞްލާޙުކުރައްވާފައި. މި ބިލު ދިރާސާކޮށް ކޮމިޓީން ގެނައި ބަދަލުތަކާ އެކު ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައިވާގޮތަށް ބިލާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވުން އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 123 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް 23 ޖެނުއަރީ 2025 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 12 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުދެއްވި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން ފާސްކޮށްފައިވޭ. ވީމާ، މި ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނު)އަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައިދެއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ މަތިން ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި މި ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ހުޅުވާލެވުނު ފުރުޞަތުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައި ޖުމްލަ 8 އިސްލާހު ލިބިފައިވޭ. އެ އިސްލާހުތައް ހުށަހެޅި ވޯޓުގެ ގޮތުގައި ދަންނަވަން. މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރެއްވުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވަނީ ޖުމްލަ 1 ގަޑިއިރު. އެއީ ޕީ.އެން.ސީ 39 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީ 8 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭ 3 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 3 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީ 3 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 2 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ރިޕޯޓުގެ؛ އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާނަށް.

<u>މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާނު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނަށް ގެނެސްފައިވާ މައިގަނޑު ބަދަލުތައް ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އަދި ރޯލްބަދަލުން ފާސްކުރުމަކީ މިއަދު މި ދަނީ ވޯޓަކާ ހިސާބަށްދާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޚާއްސަކޮށް މި ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނަށް ގެނެވުނު މައިގަނޑު، އެންމެ މައިގަނޑު ބަދަލު އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން. އެއީ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނު 2015 ވަނަ އަހަރު ތަސްދީޤުކުރެވުނު ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައި އެ ގާނޫނުގައި ލިޔުނު ސްޕޯޓްސް ކައުންސިލް ކިޔާ ކައުންސިލެއް އުފެއްދުމަށް، އެ ކައުންސިލްގެ ތަރައްޤީ ކުޅިވަރުގެ ތަރައްޤީއަށް ޒަރޫރީ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައިގެން. ދަނީ އާގެ ފަރުން މިދިޔަ ގޮތަކަށް ގެނައި 7 އަހަރު، 8 އަހަރުދުވަހު ދިޔައިރުގައި ވެސް ސްޕޯޓްސް ކައުންސިލް އެ ގޮތަށް ވުޖޫދުވެ، ގާނޫނީގޮތުން ވުޖޫދުވެ އެހެނަސް ޙަމަލުކުރުމަކާ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ނުވެނުން. އެއީ ވަކި ސަރުކާރަކުން ނުވަތަ ވަކި

މިނިސްޓްރީއަކުން ހުރުމުގެ ނޫން އެހެން ވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުވެސް ކައުންސިލްތަކަށް ލިބިދޭނެ ގޮތްތަކެއް ހުޅުވާލުމުގެ ބާރު

އެގޮތުން ގޮނޑުއްގައި، ދިރިއުޅޭ ބަޔަކު ތަރުތީބުގައި ހުރި ސްޓްރީޓް ކާރޕާކިން ހަދާފައި އެތަނުން ފީސްނެގޭނެ ގޮތް

ކުރިވަރުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ހަރަދުކުރާނެ ގޮތްތަކެއް. ނަމަވެސް، ރާއްޖޭގައި މިގޮތަށް އެކުލަވާލެވޭ މަސައްކަތްތަކެއްގެ

އޮތުގައި މިނިސްޓްރީއަކުން ހުރިހާ އެއް މިނިސްޓްރީ ދިރިއުޅުއްވާ އާދަތް، އަސާސް މިނިސްޓްރީގެ ޖުމުލާ، މިނިސްޓްރ

ޖުމުލަ. އަދި އޭގެ ފަހުން މިނިސްޓްރ މަސްއޫލު އަދި އަމިއްލަ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރާ

ހިސާބުން ވެސް އިމާރާތްކުރެވޭނެ، ސްޓްރީޓް ކާރޕާކިން އިމާރާތްކުރެވޭނެ ބޭނުންގައި އެ ބާރުތައް ބެހިގެންދާ

ގޮތުގައި އަދި ސްޓްރީޓް ކާރޕާކިންތަކުގެ ވެރިކަމުގެ ދިގުނ އެ ދާއިރާގެ އެއްޗެއް ހަރުލާކުރެވޭނެ ކަރަ މަސައްކަތް ވަރަ

ފުރިޔާމުގައި. އެހެންވީމާ، ދެން އެއްގޮތަކަށް އެކަން ކުރަމުގެ ކާރުޕާކިން އެހެން މެޖޯރިޓީ ހާލަތުގައި، އެ މެޖޯރިޓީގެ

ވެރިއަން ފަރުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ކައުންސިލް މަސައްކަތް ބަލައިގެން. އެހެންވީމާ، އެ ބަޖެޓު ސަރުކާރުން މި

ބަޔަން ހުއްޓާލައި އޮތް. އަދި ކޮމިޓީ ވެސް ނިންމާލައި އޮތް ސްޓްރީޓް ފަރުގެ ކުރިއަށްދާކަމުގެ އެ ފަރުގެ

ވެރިއަން ކުރިއަށްގެ ދަނޑުވަރުކަން ދިޔަ ފައިސާއި އަދިވެސް އެހެނިހެން މަސައްކަތް އެ ފަރުގަނ ފައިސާ ހުރައިގެން

ކުރިއަށްގެ ވަސީލަތްތަކުން ތަރައްޤީކުރުން، ދެއިންބަނދަރުތަކާ އަދިވެސް އެހެނިހެން ކަންތައްތައް ކުރުމާއި

ތަރުތީބުކުރުން. މައިގަނޑު މަސައްކަތްތަކުގައި މި ބިލުގެ ތަރުތީބުގައި، ހުރިހާކަމެއް ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގައި ދުވަ ބަލައި ބަލައި

އިސްލާމީ ދީނ. މިގެ އިތުރުން މި ބިލުގައި މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު ނިންމާލައި އެކު އިދު ހުއްދަކުރުން މިއަދުގެ ސަރުކާރުގެ

ސިޔާސަތު ތަރައްޤީގެ ކުރިއަށް އެކްސްޕެންޝަންތައް ފުރަތުރުކުރާތަކުން ހިސާބުގައި ކަނޑައެޅުމާއި، ކުރިމަގު ގެންނުގައި ނަން

ބައެއް ކަންތައްތައް އަލުގަނޑުމެންގެ މި ބިލުގެ ތަރުތީބުގައި ގެސްޓްގެން ބޭސްފުޅުގެ އެބަވާ ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގައި. އާގެ ތަރުތީބުގައި

ސަންޖަރަމަޖީ ވެފައި ނުވަތަ މާލެ ސަރަހައްދުގެ ކުރިއަށް އެކްސްޕެންޝަންތައް، ހުއްޓާލައި ނޫންސަތު

އެކްސްޕެންޝަންތައް ޖެހިގެންދާ މި ބަޔަކު އެކަމަށް ބަލައިގެން ކުރިއަށްގެ ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެ ގޮތުން ތަރައްޤީ ހުއްޓާލައި

ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު ފުރަތުރުކުރާތަކުން، ތަރުތީބުގެ ހިސާބުގެ ހުރިހާ ބައިވެރިވެގެން ކުރިއަށްގެ

އެކްސްޕެންޝަންތައް ހިސާބުން ކަނޑައެޅުމާއި މިއަދުގެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އެއްގޮތަށް މި ގެނުވުގެ ތަރުތީބުން އެ

ބަދަލުތައް މިހާރު އަރައިސްފައި ކޮންސެޕްޓް. އޭގެ އިތުރުން ވެސް ކުރިން ކުރިއަށްގެ ބިލުގެ ތަރުތީބުގައި ބައެއް ސަރުކާރަށް

މަރުހަލާ ކަނޑައެޅި އެބައޮތް ގޮތުގައި ހިސާބުގައި ކަސްޓަމަރުން. އާގެ ތަރުތީބުގައި ކުރިއަށްގެ އެކާގެ މާލިއްޔަތު

ހަރުޖައްސަކުރާގައި، އެކާގެ މާލިއްޔަތު ކުރިއަށް އެކާގެ މާލިއްޔަތު ހަރުޖައްސަކުރާތަކުގެ ދިއްގާ އުސޫލުތަކެއް ހަމަޖެއް

ގެންދަވަން ޖަވާބު މި ބިލުގައި ކުރިއަށް އެކާގެ މާލިއްޔަތު ވަކި ސަރުކާރުއްގެ ބޮޑުގައި ހަރުޖައްސަތައް ކުރިއަށްގެ

ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނެ. ދެން މިގެ އެހެން އަށާއި ބޮޑު ބަދަލުތައް ކުރިއަށް ނިންމުމެއް، އަލުގަނޑު މިހާރު

ވާނީ މިހާރު ބަޔަކު އިސްލާހުތައް ހުށަހަޅާފައި. އެއީ ކުރިއަށް، ޖަމުއިއްޔާތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި ކުރިއަށް ކުރިއަށްބަޔަކު

އޮންނަނީ ވަކިން ރަޖިސްޓަރީވާގޮތަށް ހަދާފައި. ޚާއްޞަކޮށް ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ގާނޫނުން ކުރިއަށް ކުރިބަޔަކާ
އެހެންގޮތަކަށް ރަޖިސްޓަރީވާގޮތަށް، އިސްތިސްނާވާގޮތަށް އޮތޯރިޓީން ކޮމިޝަން ރިޕޯޓުގައި ކޮންމެވެސްފަރާތަކުގެ ބަދަލުގައި
އަމިއްލަފަރާތްތަކާ އަޅުގަނޑު ވަކިން އަނެއްކާ ވާން ހުށަހަޅާފައި ކުރިމަތިވާ ރަޖިސްޓަރީވާންޖެހޭނީ ކޮމިޝަނަރު
އޮފް ސްޕޯޓްސްގައި އެކަނި ކަމަށް. އެ ބަދަލު އޮންނަނީ. އޭގެ އިތުރުން ރާއްޖޭގެ، ކުރިން އަޅުގަނޑު ދެންނެވިގޮތަށް
ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަކީ އަދި ސަރުކާރުގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތަކީ ރާއްޖޭގެ އެއްބަސްވުމުން، މާލީ ސަރަހައްދު
އެއްބަސްވުމުން، ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ އަރަބަން ސޮންޖިބުތަކާ އަދި އެހެނިހެން ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކާ ރާއްޖެ
ތަރައްޤީކުރުމުގެ ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ވެސް އެކޮޅަށް ބަދަލުކުރުމަށް ޖާގަ ރާއްޖޭގެ ނިޝާނަށް
އެސްޓޭބްލިޝްމަންޓަކަށް ޒީރޯޓޮލަރަންސް ސަރުކާރުގެ މި ގާނޫނު ތަޢާރުފް އަށްވެސް ބަދަލު ވެސް މިހާރު އޮތީ
ގެންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކަށް މި ގާނޫނު މިހާރު މި އޮތް ކާމިޔާބު ރިޕޯޓް ނިމުމާ އިތުރު ރާއްޖޭގެ
ކޮމިޓީތަކުގައި މި ދައުރު 7 އަހަރު ބަޖެޓުގައި، 8 އަހަރު ބަޖެޓުގައި މި ގާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަން އުޅުނު
ނަތީޖާތަކަށް ދިމާވާ ދަތިތަކާ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ބިލު ބަޖެޓުގައި ކޮންމެވެސްކަމަކަށް އިސްލާހުގެނބުނ. އެއާއެކު
ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދާ އިތު އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކަށް ކޮމިޓީތަކަށް ދިމާވެފައިވާ ބައެއް ބޭނުމި މަސައްކަތްތަކަށް
ހައްލު ލިބިގެންދާނެ. ވަކަށް ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން
ޒާހިރަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސްއާމްޒަދުޙަލީލްގެ ތަފާތުވިގެ ދަށުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަދި މި ގާނޫނީ ކޮށްފައި މިހިރަ އިދާރާސްޓްރީ
މަސައްކަތަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ބަލައިގަތް އެ ކަމަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަޅުގަނޑުގެ ކުރިން އެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައި
ގަވާއިދުގެ ތަރިކައިގައި ވެސް އޮތުމުން ވަރުގަދަ އެއް މަޤާމުގައި ކުރިއަށް ވަރުގަދަ އެއް މެންބަރު. އަދި
މަޖިލީހުގައި ތަކުލީފު މިގެ ކުރިން ވެސް ކުރަމުން ގެންދިޔައިރުގައި، އަޅުގަނޑު 19 ވަނަ މަޖިލީހުގައި ވެސް މި
ސްޕީޗުވެސް ކުރެވިފައިވާ މެމްބަރު ލޯމަނަސްބު ބަލަޔަސްކުރައިގައި މިތިބަކަން ނިޒާމެއް ކުރިގައި ވެސް އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކުރިން. މިއަދު އަޅުގަނޑު އުފާވާކަމެއް އެ ނިޔާމުން ބަދަލުކުރި މިއާދެ އިސްތިހާރުގައި، މި ބިލުވެހެން ދެން

ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އެ ވިދާޅުވި، މެންބަރު ވެސް އެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ދެން މިކަން ކުރިއަށްދާން ނުދާނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނީ އެ ތަޙުޤީޤާތަކުން ފަހު. މިހާރު އޮތްގޮތުންވެއްޖެއްޔާ ޖުމުލަގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މި ބިލު މި ވަގުތަށް މި އޮތީ ހަމަ އެންމެ ރަނގަޅަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ޕްރޮސެސްކުރަމުންދާ އިރު ދެން ދިމާވާ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިފަދަ މުހިންމު ބިލެއް ހުށަހެޅިގެންދާ އިރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ އެއް ކަމެއް މި ވަގުތު ވެސް އެބަ އޮތް. އަދިވެސް ރާއްޖޭގައި އޮތް އެންމެ ބޮޑު އިސްސިމޭޝަން އަ އޮތީ ހަމަ ސަސްޓޭނަބިލިޓީ. އެހެންވެސް ހާލަތްތަކުގައި އެއްވެސް ދިރުމެއް ނެތި. އަޅުގަނޑު މި ބިލާ އެއްކަލަ ވެސް އަދި ވަޒީރުގެ އަރިހަށް މި ބިލަށް ދީ ދެއްވި އިޚްތިޔާރުތަކީ ހަމަ ޕްރޮސީޖަރތަކެއް އެމް.ޕީ.އޭ.އިން މަސައްކަތް ވެސް އަވަހަށް ނިންމުމަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވާނެކަމަށް އުއްމީދުކުރަން. އާދެ! އަދި ހަމަ ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ރައީސް މުޢިއްޒުގެ ވިސްނުމާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ވެސް މަޝްރޫޢު ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، އެޤާއިދުގައި ގިނަ އެހެން ގުޅުންހުރި ވެސް ވޭ. އެކަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. 12360 ގޭގައިރު ރިޕޯޓަށް ބެއްލެވުމަށް އެވެސް ރިޕޯޓަކަށް ފުރުޞަތުގައި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ގޮތަށް ބެލެވޭނެ. އެހާމާ؛ ހަމަ އެހެން އަދި އެބަ ކޮންމެ އެއް ރިޕޯޓް. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި އެވެސް ވާހަކަ ރިޕޯޓަށް. ކުރިން ހުރިގޮތެއް ވިދާ ދުވަހު ހެދި ރައީސްގެ ރިޕޯޓް ވެސް އެވަގުތު. މިވެސް ބަޔަކުވެސް ރަނގަޅު ފާހަގަކޮށް. ކުރިއަށް ރިޕޯޓް ޖުމުލަކުރަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ދައުލަތުގެ ފުރުޞަތުގައި ވަރަށް؛ އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް؛ ބައެއް މި ކުރަނީ ރިޕޯޓް. ރިޕޯޓް ބައި ނިޒާމުގެ އަޅުގަނޑު ހިމެނުން އެވަރުގެ ބޮޑު ރިޕޯޓެއް ހުށަހެޅުމުގަ އަޅުގަނޑު މަޝްރޫޢު ދެންނެވިފަދަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދާނެ ކަމެއް ގަވާއިދުގައި އަޅުގަނޑު ދަށުކޮށް، އެ ޕްރޮސެސް ކޮންފަރެންސެއް ރިޕޯޓްގައި ބިލުވެސް ގެނުގުޅޭ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން ވެސް އެބައޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ ގުޅޭ ސިޔާސަތުތަކުން ފެނޭ ކުރިޔަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ އުފާވެރިކަމެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މިއީ. ފަރާތްތަކުގައި ވެސް މި ކަމާ ހިތްހަމަޖެހުނު. ފަރާތްތަކުގައި ރިޕޯޓް ވާހަކަދައްކާ؟ އަޅުގަނޑުމެން ނުކުރެ. އަޅުގަނޑު އެ މަޝްވަރާތައް ކުރެވި. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވަމުން 12368 ގެއިރު ވަންދެން ރިޕޯޓަށް ފެށިގެން އެހެން ރައީސަކު އުޅުނީ، ބަލައިލަން ރަނގަޅުވާ. ހަމަ ރައީސަކު ކުރަން ކުރިމަތި މިހާ ދުވަ ގެއްލުވޭ ބަލައިލަން ރަނގަޅުވާނެތޯ؟ އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ވަރަށް މިކަމާ ކަންބޮޑުވާނެ ނުން. މިއީ ވެގެން ރިޕޯޓް އަދި ދުނިޔޭގެ ރިޕޯޓް ނުލިބޭނެ ފައިދާ ރިޕޯޓް. ދައުލަތް ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އެދެން އަދިވެސް ވަކިވުމުގެ ކުރީގައި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް މި ކުރެވުނު ބިލަށް ވޯޓުދެއްވާން ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަދި ހަމަ އެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަރުޙަބާ

ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އޭޗް.ޕީ.އޭ.ގެ ހަވާލުކުރެއްވިއާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރަށް ބޮޑު ބަދަލެއް ގެނެސްދޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު މި އަރުވަނީ އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙަށް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރާ ބެހޭ ގާނޫނު)އަށް ހުށަހަޅާފައި މިވާ އިސްލާހުގެ މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުޅިވަރުގެ ކަންކަން އާލާކޮށް ދިރުވުމަށް ބަކާއި ވަރަށް ގިނަ ބަދަލުތަކެއް އަންނަންޖެހޭކަން ފާހަގަކުރަން މި އިސްލާހުތަކުން ހުށަހަޅާފައި މި ވަނީ. އެހެންވީމާ، ދެންމެ ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރެއްވިހެން މި ބިލު މިހާރު މި އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެތުމުން މިހާ ދެމެދު ކުޅިވަރުތަކާއި، ގެއްލިފައި މިވާ ކުޅިވަރުގެ ރޫހު އާލާކޮށް ދިރުވުން އެންމެ ފުރިހަމަކަމާ ބޭއް ފުރުޞަތުތަކެއް ފަހިކޮށްދެވިފައި ކަމަށް. މި ބިލު މި ވަނީ ގޮތުގެމަތިން 3 މަރުޙަލާ ދުވަސްވަންދެން ކުރިއަށްގެންދަމުން އެކިއެކި ދިރާސާތަކެއް ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާއި ހަމަޖެހުން ކުރެވިފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މި ބިލު މިއަދު އެންމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރިހަމަކުރައްވާނެ. ކުޅިވަރާ ބެހޭ ކަމާ ގުޅުންހުރި ހުރިހާ ފަރާތްތަކާ ކުރިމަތިލާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތްތަކުން، އެ ބޭފުޅުންގެ އެކިއެކި ޙާލަތައް ދަތިތަކުގެ ބޮޑުކަން މި ބިލު މިހާރު ފުރިހަމަކުރެވިފައި މިވަނީ. އެހެންވީމާ، މި ކުރިމަތީގައި މަސައްކަތްތެރިޔާއި ކުރިމަތީގެ މުސްތަޤްބަލް އަދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މެންބަރުންނަށް ހުރިހާ މުހިންމު ޚިޔާލު މެންބަރުންނަކީ ވަރަށް ފަހަރު އިޚުލާޞްތެރިކަމާ އެއްކޮށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ، މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކި ހަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ވެސް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން ... ކުރެއްވި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭފުޅުންނަށް ހަމަޖެހުންދޭން އިނގޭތޯ. އެއީ އެމް.ޑީ.ޕީގައި ނުލިބޭނެ އެއް މުހިއްމު ރައީސުންނެވެ. އަނެއްކާ 14 ގޭގެ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ދެއްކެވީ ކަހަލަ ދުޅަހެޔޮ ރައީސުންނެއް ވެސް، އާންމުކޮށް ރިޔާސީ ބޭފުޅަކަށް ވެސް ވަޒީފާއެއްދޭނެކަމަށް ވެސް ވަޒީފާއެއްގައި ދެމެހެއްޓޭނެ. އެހެންވީމާ، ހަރަކާތްތަކުގައި ކުރެން 14 ގޭގެ ހުށަހެޅިފައިވާ އަނދިރީ ހުރި ފެނިގެންދާނެ ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީއަކު ނެތް. އެހެންވީމާ، އެއީ

ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭގައި ހުށަހަޅަނިވި ސަބަބެއް ނޫން. އެއަށް އެމް.ޑީ.ޕީން ވެސް ބުނާނީ ތަޢާރުޟުވާނަން. އެއީ މި ދައުލަތުން ވެސް ލިބިދޭ ސަބަބެއް، ފަހުރެއް. އެކަމަށް ބަޔަކު އެމް.ޑީ.ޕީން ރަޢްޔިތުންގެ ނޫސްބަޔާނެއް ނެރުނުކަމަށް. އެއީ އިދިކޮޅު އެންމެ ބޮޑު ސިޔާސީ ޕާޓީ އެއީ. އެހެންވީމާ، އެމް.ޑީ.ޕީން އެ ކަމަށް މަޝްވަރާ ދަންނަވާފައި ނޫސްބަޔާނެއް ނެރުނު ނަމަ ރަޢްޔިތުންގެ އެމް.ޑީ.ޕީއާއި އިދިކޮޅު ޖަމާޢަތު ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ގަބޫލުކުރެވިސް. އެހެންވީމާ، ޕީ.ޕީ ގުޅުން ޕްރެސިޑެންޓް އެމް.ޑީ.ޕީން ބާޒީވިޔަސް، ނޫސްބަޔާނަސް، އެ ކަމަށް މަޝްވަރާ ދަންނަވައިފިއްޔާމު އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާނީ އެމް.ޑީ.ޕީއާއި އިދިކޮޅު، އިދިކޮޅު އެންމެ ބަރުގަދަ ސިޔާސީ ޕާޓީ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނަން. އެކަމަކު މިއަދު ޕާޓީގެ ކަމަށް ވަންޏާމު ދިވެހި ރައްޔިތުން އެމް.ޑީ.ޕީއަކަށް ތާއީދުވާ ނިސްބަތުން. އެއީ ބަރާބަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ 14 ގެ ދިޔަ، ހެނދުނު ދިފާއަކުން ފެނިގެން ރާއްޖޭގެ ގޮތް 1 ބަހަނދުން ކާޑަށް އެ ހުންނަވައިގެން ނޫސްވެރިން ކުރެއްވި ހުރިހާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވާ ޖަވާބުދެއްވުމުގައިވޭ. މި ރާއްޖޭގެ ކަމާ ގުޅުންހުރި މަސްއޫލިއްޔަތުން އެއްޗީ ގަބޫލުކުރާ ގަވާއިދުތަކަށް އެއަށް ފާހަގަކުރަމުން ގެންދަވައެވެ. އެކޮޅު ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން އެ އެއްޗީ އެއަށް މަޖިލީހުގެ ނުކުމެ. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ހުރަސް މިކަން ކަމުނުދޭ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިބްރާހީމް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރާނެ ކަމެއް ނޫން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވިސްނުން، އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުން ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް ހުރި މަޝްވަރާކުރަމުން އެމް.ޑީ.ޕީގައި އިތުރުގެ އެސްފުރި ހުރި، ކުރަމާނަ، ވަގުތު ދެއްކި ރަނގަޅު ވިސްނުން ބަޔަކު ރިޔާސީ ނުކުމެވޭ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ދުވަހު މި ގެންދަވާނެ ނަމަ އިބްރާހީމް ނުކުމެ. މިއީ ރިޔާސީ އޮފީސްގެ ބައްޕަ ބަޔާން ވަނީ ބޭފުޅުން. އެބޭ. މިސްކިތަކަށް ޖީ.ބީ. ސަރުކާރުން. މި ބާރުވެރިން ނުކުމެވީމާ ފަހަރުގައި މިހާރު ވެރިޔާ އިންގޭސީ. އެހެންވީމާ، ދެއްވި ދުރުބަޔަކަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދަށް.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތިލާ ގާނޫނު، 30/2015 އިސްލާމްދީނުގެ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ރިޕޯޓަށް ފާހަގަކުރައްވާ އިރު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ކުރިޔަށް ލާމަރުކަޒީކުރުމުގެ ރޫހުގައި ވެސް މި ހުށަހެޅި ބަދަލުތަކީ ޑިމޮކްރެޓިކް ބަދަލެއް ޖެހޭ. މުބާރަކު މުހިއްމު ކަލަން. އެއީ ކުޑުދުއްވުރި ސުޕީރާގައި ހުނޑެބްލު ނަށްޑަސަރުލު ސުޓޭޒްއެއް އެކުލަވައިލާ އަދި އެ ނަށްޑަސަރުލު ސުޕްރޫޒްގެ ހުރިހާ ކަމެއް، ކައުންސިލްއާއި ހުރިހާ ކަމެއް ކުޑުދުއްވުރީގައި ގެންދިއުމަށްޓަކައި ޝުއްރާގައި މި ވަނީ 10 ވަނަ އަސާސީއަން ޓަމްޕިއަންސިޕަލް، ހުނޑެބްލު ޓަމްޕިއަންސިޕަލް އެ ޖީމު ރާއްޖޭން ބޭރަށް، އަމާނަށް ފޮނުވައި. މިއީ ހަމަ ރައީސުން ވެސް ބާރުޖެހި ދިރުވިގެންދަން ކަމެއް. އެއީ ރާއްޖޭގައި މިހާ ހިސާބަށް އަދި އިތުރު ކުރިޔަށް މި އޮތީ ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުކަޒީކޮށް. މި ބިލު ހުރަހެޅުނު ކުރިން ވެސް އަދި މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން މި ވަނީ މި މަސައްކަތް ވާ ކުރިން މި ދިޔަ އަހަރު ފުރިގެން ގޮސްފައި. އާދެ! އެ ކަމަން ބަކައި އަދުގެ ރައީސަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ހާއްސަ ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި ސަޕޯޓްކޮށް މިނިސްޓަރަށް ވެސް ވަރަށް ހާއްސަ ޝުކުރު ދަންނަވަން. 2022 ވަނަ އަހަރު ބޮޑު ހުނޑެބްލު ބިލާއި އެކުލަވައިލުމަން ޓޫރިސްޓުން ދީ ކޮޅު ގެނެސް، ކުޑުދުއްވުރީގައި ތަޙްރީރުތަކާއި ފުދުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުގައި. އެހެންނަމަވެސް، މަރުކަޒީ ބާރުގެ ދަރުން އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ވަނީ އެ ކަންތައް ނިންމާފައި. އަޅުން ބޮޑު ހުނޑެބްލު އެސޯސިއޭޝަން ރައީސް މުއާޒުގެ ތަރާފުލުގެ ދަރުން، ފަހުން ކުޑުދުއްވުރުބަން އެ ކަންތައް ވަނީ ގެންގޮސްފައި. މިހާރު މާދަމާ ފުރާ މުބާރާތުގައި ރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ބޮޑު ހުނޑެބްލު ޓީމެއް ތަމްސީލުކުރާނެ. އާދެ! އާގެ އިތުރުން ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަގަތާރުވަން ލާމަރުކަޒީ ސިޔާސަތުގެ ދަރުން ކުރިޔަށް ގެންދަ އިތުރު އިންޑިވިޑުއަލްގެ ގޮތުން މި އަހަރުގެ ޝޯޕިންބަރު މަހު ކޯރަންޓެކްޓް ބޮޑު ހުނޑެބްލު ގެމް އާތޯ ކުޑުދުއްވުރި ސުޕީރާއި. މި ކަމަން ބަކައި ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވަރަށް ހާއްސަ ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން. މިއީ ވެސް އަދަން ހަމަ ހެދިގެންދާ ރަނގަޅު ކަމެއްކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަގަތާރުވަން. ރާއްޖޭގެ ތަރިކިގައި މިކަން ވެސް ދިރުވިގެންދަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ރާއްޖޭން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ބޮޑު އިތުރު ކާމިޔާބީ، ކާމިޔާބެއް އެދެން. އެއާ އެކު މި ކަމުގެ މި މަސައްކަތަށް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދަށް.

<u>މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި މި ބޯޑުކާރުޓީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން މަރުކަޒުގައި މަސައްކަތްކުރުން ދިރާސާގައި އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްތަކެއްގައި އަޅުގަނޑު ރަށުން ބޭރުގައި ވެސް ހިނގުން.

މި ބިލުގެ މަސައްކަތުގައި އެންމެ ބޮޑު، ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި. އެންމެ ބޮޑު ހިއްސާއެއް އޮތީ އެއީ މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުސްތަފާއަށް އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑަކީ އެއްވެސް ކުރެވިފައި ހުރި މީހުން ވެސް ނޫން. އަންހެނުން އަޅުގަނޑަކީ އެ ދުވަސްވަރުގައި ރަށުގައި ވެސް ބަލިވެ، ނުތެ، ބަލިވެ ހުރިމާ ރަށުގައި ވެސް ނުތެ، ޖަލްސާއެއްގައި ވެސް ވީ މީހެއް. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނަށް ހަށްގެ ޝަރުޢީ މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން މުބާރަކްބާދަން. ދެން މި ބިލަށް ހުށަހަޅައިދެއްވި ޖުޑީޝަލް އަދިއްލަރަން، އަދިއްލަތުގެ އެކިއެކި ގޮތުގައި ވެސް ވަކާލާތު އިޞްލާޙުތަކުގެ ފަރާތުގައި އެކަލޭގެ މަސައްކަތްތެރިވެ ބޭފުޅުން. މިހާރު ވެސް އެ ހަމަހަމަކުރަށް ބިލުގަބަލު ވަނަން ބޮޑަން ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިތުރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެންފައި ނުހުންނާތީ އެކަމުގައި މި ރިޕޯޓުގެ ބަހުސް މިހާރު ނިމުނީ ކަމަށް ކަނޑައަޅަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަތީފު މުޙައްމަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ 3 ވަނަ ކިޔުން އިއްވަން. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދަންނަވައިލީން 11 ޖަހާއިރު މަސައްކަތް ފަށާފައި، ފަށައިގެންދާ އިރު އޮންނާނީ ދެން ވޯޓަށް އެހުމާ. އެހެންވީމާ، މިހާ ހިސާބުން އަދި އިތުރު މިއަދު އެޖެންޑާގައި ހުރި ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް މި ވަގުތީ ވޯޓު ހަމައަށް ގޮސްފައި.

10. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެން މިއަދު އޮންނާނީ ވޯޓަށް އެހުން. އެހެންވީމާ، ވޯޓު ރަނގަޅަށް ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އިދާރީ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) އާދެ! މިއަދުގެ ކޮމިޓީ މަސައްކަތްތައް ތަފްޞީލުކޮށްދެވިފައި އޮތް ގޮތް ދަންނަވައިލާނަން. 9:30ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ. 10:00ގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ. 11:30ގައި އާންމު ކޮމިޓީ. 11:00ގައި އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ. 11:00ގައި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީ. 11:00ގައި ސޯޝަލް އެންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ. މި ދެންނެވި ގޮތަކަށް ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުންތައް އޮންނާނެ. އެއީ މިއަދުގެ ވޯޓު ގަޑިއާ މި ބައްލަވާ ކޮމިޓީއާ ބާއްވަން ތަފްޞީލުކޮށްފައިވާ ގަޑި ދަންނަވާލީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ދެން މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު އެ ވާހަކަދަންނަވާލީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) ދުވަހުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވޯޓަށް ނިންމާ

ހިސާބަށް ގޮސްފައިވާ ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ފައްޓަނީ ވޯޓަށް އަހަން. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ކާޑު ކާޑުރީޑަރަށް ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. މިއަދު ޖުމްލަ 11 ވޯޓެއް އެބަ އޮތް. ފުރަތަމަ ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްމާ ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިޔާވަރިކަމުގެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ދޭތެރޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްމާ ރަޝީދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވި މިހާ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	73
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	36
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 73. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 36. އެހެންކަމުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ގެދޮރުވެރިކަމުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށްޖެހޭކަމުގައި ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ރިޔާސަތުން އަމަލުކުރަމުންގެންދާ ގޮތާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއް ދެނެވަޑައިގަތުމަށް ބަލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް
މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޟިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	73
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	11
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	61
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	72
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	37
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޟިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 73. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 11. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 61. ވަކި

ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 72. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 37. އެހެންކަމުން، މި މާއްދާ ބަލައިގަތުމަކަށް ފާހެއްނުވި.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމާފައިވާ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ފުރަތަމަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޖިޔާޒަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޖިޔާޒު ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނަށް އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވާ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ފުރަތަމަ އިސްލާހު. ބިލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާއިން ބަދަލުކުރާ ގާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހު އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 1ގެ (ހ) މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކާއި ކުޅިވަރު ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެ ނޫން ވެސް ފަރާތްތަކާއި، ކުޅިވަރާއި ކުޅިވަރުގެ އެންމެހައި ހަރަކާތްތައް ޒަމާނީ ފެންވަރެއްގައި ކުރިއަރުވައި ހިންގުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރާ ބެހޭ ޤައުމީ މަޖިލީހާއި، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ސްޕޯޓްސްއާއި ފަދަ ކުޅިވަރު ފަންޑާއި މޮޑިއުލް ނެޝަނަލް އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ސްޕޯޓްސް ގައިމްޓާން، ތަރުތީބުކުރުމާއި ގަވާއިދު ކުޅިވަރު އެސޯސިއޭޝަންތަކާއި ފުޅާ އަދި ކުޅިވަރު ކުލަބުތަކާއި، ކުލަބުތަކާއި ފުރަތަމަ ކުޅިވަރު ބަޔާންކުރާ ގާނޫނެވެ. އަދި މި ގާނޫނަކީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ، ކުޅިވަރު އަދި ދަށު ފެންވަރުގައި ވާދަވެރިކަމާއި ކުޅިވަރުގެ ކުޅުންތަކުގައި، އެ ކަންކަން ފާހަގަކޮށްދޭ، އެ ކަންކަމުގެ ތަފާސްހިސާބު އެންމެގެ ބައިވެރިވުން މެދު ފުޅުމު އަދި ކުރިއަށް އުފުލުމުގެ މިންގަނޑު ކާމިޔާބު ދިރިއުޅުން މުއައްސަސާތަކުން މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އުސޫލުތަކާއި ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި ތަރައްޤީކޮށް ތަރުތީބުކުރާ ގާނޫނެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް.

<u>އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި، ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނަށް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެ އިސްލާހު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	72
ފާސްވާ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ނުފާސްވާ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދީ ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	36
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު، 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު، 72. ފާސްވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު، 71. ނުފާސްވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް

ވޮޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޮޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޮޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 36. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ގެންނަވާފައިވާ ދެވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒު ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ކުރިމަތީ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ދެވަނަ އިސްލާހަކީ، ބިލުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 11- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކޮށް، އެ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން. އަދިވެސް ސުވާލު؛ ކުދިވަރުގެ ޖަމުޢިއްޔާތައް ރަޖިސްޓަރީކޮށް ގިންތިކުރުން. 5ގެ (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެދޭ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާއާއި ހިންގަނުވާނީ މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ފަހުގައެވެ. (ށ) ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާއެއް ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހަޅާނީ ކޮމިޝަނަރ އޮފް ސްޕޯޓްސްއަށެވެ. (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާއަށް ކޮމިޝަނަރ އޮފް ސްޕޯޓްސްގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން ގިންތިއެއްގެ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ ގޮތުގައެވެ. 1- ޤައުމީ ކުދިވަރު ފެޑެރޭޝަންތައް، 2- ޤައުމީ ކުދިވަރު އެސޯސިއޭޝަންތައް، 3- ސަރަހައްދީ ކުދިވަރު އެސޯސިއޭޝަންތައް، 4- ކުދިވަރު އެސޯސިއޭޝަންތައް، 5- ކުދިވަރު ކުލަބުތައް، 6- ކުދިވަރު އެކަޑަމީތައް. (ރ) ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތައް ގިންތިކުރުމުގައި ބަލާނެ މިންގަނޑުތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކޮމިޝަނަރ އޮފް ސްޕޯޓްސް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ. 1- މި މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކުރާ ތަފާތު ގިންތިތަކަށް ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތައް ގިންތިކުރުމުގައި ބަލާނެ މިންގަނޑުތައް، 2- މި މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކުރާ ތަފާތު ގިންތީގެ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ނަން ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތައް، 3- ވަކި ކުދިވަރަކަށް ޚާއްސަކޮށްގެން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކުން އެ ކުދިވަރަކަށް ޚާއްސަ ނަން ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތައް، 4- އަދި ކުދިވަރަކަށް ޚާއްސަކޮށްގެން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކަށް ހިންގޭނެ ކުދިވަރުގެ ހަރަކާތްތަކާ ބެހޭ އުސޫލުތައް، 5- ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ނަން ފާސްކުރުމާއި ނަން ބަދަލުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް. (ބ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ކުދިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކާއި ކުދިވަރު ކުލަބުތަކާއި އެކަޑަމީތަކަކީ އަމިއްލަ ނަމުގައި ދަޢުވާކުރުމާއި ދަޢުވާލިބިގަތުމާއި، ދަރަނިވެރިވުމާއި، އުފުލޭ މުދަލާއި ނުއުފުލޭ މުދާ މިލްކުކުރުމުގައި އެ މުދަލުން ތަސައްރަފުކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވާ، މެންބަރުންނާ ވަކިން އުފެދިފައިވާ ވަކި ގާނޫނީ ޝަޚްސެކެވެ. އަދިވެސް ސުވާލު؛ ކުދިވަރުގެ ހަރަކާތްތައް ނުވަތަ މުބާރާތްތައް ހިންގުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުން. 5ގެ 1 (ހ) މި ގާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި

ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް ކުޅިވަރެއް ނުވަތަ ކުޅިވަރު ހަރަކާތެއް ނުވަތަ މުބާރާތެއް ވާދަވެރި އުސޫލުން ހިންގާނީ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުއްދަ ހޯދުމަށް ޖެހޭނެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ވާދަވެރި އުސޫލުން ކުޅޭ ކުޅިވަރު ނުވަތަ ހިންގާ ކުޅިވަރުގެ ހަރަކާތްތަކާއި ނުވަތަ މުބާރާތްތަކާއި ހިންގުމުގެ ހުއްދަދިނުމާއި، އެ ފަދަ ހަރަކާތްތަކާއި ނުވަތަ މުބާރާތްތަކާއި ހިންގުމުގެ އުސޫލުތަކާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކުޅިވަރާ ބެހޭ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، އާއިލީ އިޖުތިމާޢީ ކަންކަން ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުން ރާވައި ހިންގާ ކުޅިވަރު މުބާރާތްތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސްކޫލްތަކާއި އެ ފަދަ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކުން އެ ފަރާތްތަކުގެ މަސްރަޙުގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެ ނޫނަސް ރާވައި ހިންގާ އެކިއެކި މުބާރާތްތަކާއި، ޤައުމީ އެކިއެކި މުނާސަބަތު ފާހަގަކުރުމަށް ރާވައި ހިންގާ ކުޅިވަރު މުބާރާތްތަކާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް މި ގާނޫނު ހުރަހެއްނުޖެހޭނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް ފުރުސަތުއަރުވަން. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހު ވޯޓަށް އެހުމުގައި ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާރިފް

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާއީލް

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޟިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	72
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	65
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	65
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	33
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އިޢުލާންކޮށްދެއްވުމަށް ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލަށް އެދެން. ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޟިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 72. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 65. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 65. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 33. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ގެންނަވާފައިވާ ތިންވަނަ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިޢުތިބާރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާރިފަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާރިފް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ! ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް ހުށަހަޅާ އަށްވަނަގެ ތިންވަނަ އިސްލާހު. ބިލުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއިން ބުނެފައިވާ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިސްލާހު އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 6ގެ (ހ) މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ މައިދާނުގައި ހަރަކާތްތެރި ޤައުމީ އެސޯސިއޭޝަންތަކާއި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ އޮލިމްޕިކް ކޮމިޓީއަށް، އެ ފަރާތްތަކަކީ މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިނގާ ފަރާތްތަކެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ރަޖިސްޓަރީކުރާ ކޮމިޝަނަށް އެވެ ސްޕޯޓްސްއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ސުވާލުކޮށްދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން.

ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ސުވާލުކޮށްދެއްވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޖާބިރު ހުށަހެޅި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ސުވާލުކޮށްދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަން ފުރިހަމަޖެހިގެންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޖާބިރު

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 93

ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 71

ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 70

ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 70

ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު: 36

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ: ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 36. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހަތަރުވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ހަތަރުވަނަ އިސްލާހަކީ، ބިލުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއިން ބަދަލުގެނަ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހު އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 6ގެ (ނ) މި ގާނޫނާއި ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ކޮމިޝަނަށް އެދި ސުޕްރީމްކޯޓަށް ރިޕޯޓު ބަލައިގަތުމުގެ ބޭނުންކުރާ ގޮތް ބަޔާނުގެ ގޮތުންނާއި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރާ ގޮތް މެދު ކަށަވަރު ވުމަށްޓަކައި ބޭނުން ފިޔަވަޅު އަޅުއްވާނޭ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާންވާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. އާދެ! ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްތިފާޤުވި މެންބަރުން. އެ އިސްލާހު ފާސްކުރުމަށް ވުރި އިއްތިފާޤުވި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޟިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	36
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޟިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 36. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ 5 ވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްތިފާޤުވި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ 5 ވަނަ އިސްލާހު. ބިލުގެ 20 ވަނަ މާއްދާއިން ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހު އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. 8ގެ (ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވާދަވެރި ގޮތެއްގައި ކުރެވޭ އެންމެހައި ކުރިވަރުއްގައިވެ ހަރަކާތްތެރިވާ ކުރިވަރު ޖަމްޢިއްޔާތަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި ގިންތިކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެ ފަރާތްތަކުގެ އަސާސީ އަދި ހިންގާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ފަރާތްތަކުން އަދާކުރުމާ ފަރުވާތެރިވެ، ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުން އަމަލުނުކުރާ ފަރާތްތަކާ ދުރު މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތީން ފިޔަވަޅުއެޅުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރައްވާނެ ފުރުސަތުއަރުވަން. ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއްދު.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއްދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހާ ގުޅޭގޮތުން ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޝަރީފް

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއްދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 93

ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 70

ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	69
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	69
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	35
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 69. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 69. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 35. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލާ ފުށުއަރާފައިވާ 6 ވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ކުރިމީ ރިޕޯޓަށް ހުށަހަޅާ 6 ވަނަ އިސްލާހު. ބިލުގެ 81 ވަނަ މާއްދާއިން ގެނެސްފައިވާ އިތުރުކުރާ ހުށަހަޅާފައިވާ 49-2 ވަނަ މާއްދާގައި އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. އަހަރީ ރިޕޯޓް؛ 49-2. ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް ކުރިމީގެ ބޯޑުފަރާތަ އަހަރުގެ ހިސާބުތަކުގެ މައްސަލަ އެއްކޮށް އަހަރީ ރިޕޯޓު ކުރުގެ އަހަރަށްގެ އޮޑިޓަރ މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ގައުމީ ކުރިމަށް މަޖިލީހަށާއި، ކުރިމީ ސަސަރ ހަމަ ސްރީލަންކާގަ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް ކުރިމީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރައްވާ ފުރުޞަތުއަރުވަން. ދޫވަފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލީ.

ދޫވަފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެ އިސްލާހު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދު
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީ

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	68
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	68
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	35
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެންމެ އެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 68. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 68.

ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 35. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ 7 ވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

__ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ 7 ވަނަ އިސްލާހު. ބިލުގެ 82 ވަނަ މާއްދާއިން ގާނޫނަށް އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ 7-50 ވަނަ މާއްދާގައި އަންނަނިވިގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. އަރިމަތީ ސުރުޚީ؛ އަހަރީ ރިޕޯޓު. 7-50، ކޮމްޕެނީގެ ޕްރައިވެޓް ކޮމިޓީގެ އަހަރުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ދައްކަން އެކުލެވޭ އަހަރީ ރިޕޯޓާއި ކޮންމެ އަހަރެއްގެ އެޕްރީލް މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ފޮނުވަން މަޖިލީހަށް ކޮމިޝަނަށް އަށް ސަބްމިޓްކުރަން ކޮމްޕެނީގެ ޕްރައިވެޓް ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަމުން. ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އިބްރާހީމް.

__ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހު ފާސްކުރެއްވުމާ ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ނުހިމެނޭ ގޮތަށް ވޯޓަށް އަހާނަން.

[ވޯޓަށް އެހުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅި މެންބަރު: ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު

ތާއީދުކުރި މެންބަރު: ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އިބްރާހީމް

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	66
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	66
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	34
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު، 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު، 70. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު، 66. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު، 66. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު، 34. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ. އެ ބިލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 8 ވަނަ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒަށް ފުރުޞަތު އަރުވަމުން.

މަރިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ 8 ވަނަ އިސްލާހު އަދި އެންމެ ފަހު އިސްލާހު. ބިލުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން، އޭގެ ފަހަތުން ހުރި ބިލުގެ މާއްދާތަކުގެ ނަންބަރުތައް ތަރުތީބުކުރުން. 92، ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގައި "ކުލަބު ޖަމުޢިއްޔާ" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި އިބާރާތްތައް "ކުލަބު ޖަމުޢިއްޔާއަށް" ބަދަލުކުރުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއިދުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޢަބްދުﷲ.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަރިޔަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އެ އިސްލާހު ތާއީދުކުރެއްވީމާ ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މަރިޔަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަމަދު ޢަބްދުﷲ

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	69
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	69
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	35
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ އެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 69. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް

ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 69. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 35. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މި އޮތީ މިއަދުގެ އެންމެފަހު ވޯޓު. 11 ވަނަ ވޯޓު. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުށުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީން ނިންމިގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެންނެވި އިސްލާހުތަކާ އެކު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	71
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	36
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ އެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 71. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް

ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 70. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 36. އެހެންކަމުން، މި ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ގެންނެވި އިސްލާހުތަކާ އެކު ފާސްވެއްޖެ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 6 މޭ 2025ވާ އަންގާރަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين މަޖިލިސް ނިމުނީ.

Voting Mode: Open

VOTE

Boahiyaavahi kamuge bill balaigathumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	71
No:	0
Abstain:	0
Voted:	71
Not Voted:	4

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Yes
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Yes
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Not Voted
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Rayyithunge Majleehuge masakkaithah kuriah gendhiumah huras elhey gothah Riyaasathun amalukuramun gendhaa gothaa gulhey gothun hushahalhaa qaraar balaigathumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	11
No:	61
Abstain:	0
Voted:	72
Not Voted:	3

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	No
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	No
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Yes
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	No
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	No
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	No
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	No
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	No
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	No
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	No
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	No
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	No
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	No
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	No
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	No
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	No
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	No
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	No
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	No
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	No
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	No
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	No
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	No
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	No
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	No
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	No
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	No
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	No
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	No
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	No
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	No
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	No
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	No
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	No
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	No
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	No
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	No
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	No
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	No
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	No
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	No
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	No
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	No
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	No
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	No
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	No
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	No
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	No
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	No
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	No
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	No
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	No
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	No
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	No
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	No
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	No
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	No
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	No
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	No
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	No
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	No
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	No
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 1(H) islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	71
No:	0
Abstain:	0
Voted:	71
Not Voted:	4

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Yes
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 5 vana maahdhaa islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	65
No:	0
Abstain:	0
Voted:	65
Not Voted:	10

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Not Voted
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Not Voted
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Voted
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Not Voted
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Not Voted
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Overall Voting Result 5/5/2025 11:40:10 AM

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 6(H) islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	70
No:	0
Abstain:	0
Voted:	70
Not Voted:	5

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 6(N) islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	70
No:	0
Abstain:	0
Voted:	70
Not Voted:	5

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Overall Voting Result 5/5/2025 11:45:10 AM

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 8(SH) islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	69
No:	0
Abstain:	0
Voted:	69
Not Voted:	6

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Not Voted
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 49-2 vana maahdhaa islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	68
No:	0
Abstain:	0
Voted:	68
Not Voted:	7

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Not Voted
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Not Voted
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 50-7 vana maahdhaa islaah kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	66
No:	0
Abstain:	0
Voted:	66
Not Voted:	9

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Not Voted
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Voted
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Not Voted
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Not Voted
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill_MP Ahmed Thoriq ge hushahelhuvvun_Bill ge 91 vana maahdhaa ge fahathah maahdhaa eh ithurukoh nanbaru tharutheeb kurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	69
No:	0
Abstain:	0
Voted:	69
Not Voted:	6

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Not Voted
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Not Voted
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

Overall Voting Result 5/5/2025 11:54:39 AM

Voting Mode: Open

VOTE

Gaanoon no.30/2015 Dhivehi Raajjeyge Kulhivaru Gaanoon ah islaah genaumuge bill ah Majleehun gennevi islaah thakaaeku faaskurumah

Results

Present:	76
Eligible to vote:	75
Yes:	70
No:	0
Abstain:	0
Voted:	70
Not Voted:	5

ID	Name	Organisation	Result
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Yes
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Yes
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (P...	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Not Voted
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Yes
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Yes
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

ID	Name	Organisation	Result
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Yes
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Not Voted
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Yes
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Yes
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes